

Analýza zdrojů financování nadace

Tereza Procházková

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza Procházková
Osobní číslo: M22412
Studijní program: B0411P050002 Účetnictví a daně
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Analýza zdrojů financování nadace

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši týkající se neziskových organizací a zdrojů financování neziskových organizací se zaměřením na nadace.

II. Praktická část

- Představte nadaci a proveďte stručnou analýzu hospodaření nadace.
- Proveďte analýzu současného stavu financování nadace.
- V návaznosti na výsledky provedené analýzy zhodnoťte současný stav financování nadace a navrhněte možnosti opatření ke zlepšení současného stavu financování nadace.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii. 2.*, aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 9788075521033.
FINKLER, Steven A.; CALABRESE, Thad D. a SMITH, Daniel L. *Financial management for public, health and not-for-profit organizations*. Seventh edition. Thousand Oaks: SAGE/CQ press, 2023. ISBN 9781071835333.
JÓŠT, Marek. *Nestátní neziskové organizace: právní úprava, účetnictví, audit, transparentnost*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2019. ISBN 978802452325.
PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky.*, aktualizované vydání. Praha: Grada, 2024. ISBN 9788027152490.
STRNADOVÁ, Zuzana. *Co by měl vědět příjemce dotace*. Praha: Grada, 2019. ISBN 9788024730769.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá financováním neziskových organizací, konkrétně organizace Nadace Most k domovu Zlín. Cílem práce je zhodnotit současný stav financování nadace a navrhnout konkrétní možnosti opatření ke zlepšení současného stavu financování. Teoretická část práce se zabývá vymezením pojmu nezisková organizace a popisem jednotlivých forem jejího financování. V praktické části je následně zpracovaná analýza hospodaření a analýza finančních zdrojů nadace ve sledovaném období. Na základě těchto analýz je provedeno celkové zhodnocení finanční situace nadace a navržena opatření směřující ke zlepšení financování nadace v budoucnu.

Klíčová slova: nezisková organizace, zdroje financování, nadace, finanční analýza

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with financing non-profit organizations, specifically the Nadace Most k domovu Zlín organization. The thesis aims to evaluate the foundation's current financing state and propose specific options for measures to improve the current financing state. The theoretical part of the thesis deals with the definition of a non-profit organization and the description of the various forms of financing it offers. In the practical part, the analysis of the management and the analysis of the foundation's financial resources in the period under review are presented. Based on these analyses, an overall assessment of the foundation's financial situation is made, and measures to improve the foundation's future financing are proposed.

Keywords: Non-profit Organization, Funding Sources, Foundation, Financial Analysis

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce Ing. Milaně Otrusinové, Ph.D., za její odborné vedení, vstřícné jednání a cenné připomínky, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Mé poděkování patří také Ing. Jindřichu Hegmonovi z Nadace Most k domovu Zlín a celému jeho týmu za ochotu, vstřícný přístup a poskytnutí důležitých informací, které přispěly ke zpracování praktické části bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	11
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	14
1.1 DEFINICE A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	14
1.2 HISTORIE A VÝVOJ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ V ČESKÉ REPUBLICE	14
1.3 POSTAVENÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU V EKONOMICE	16
1.4 ZAMĚSTNANOST A DOBROVOLNICTVÍ V NEZISKOVÉM SEKTORU	17
2 DRUHY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	19
2.1 DRUHY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ Z GLOBÁLNÍHO HLEDISKA	19
2.2 DRUHY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ DLE ZŘIZOVATELE	19
3 CHARAKTERISTIKA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ Z POHLEDU LEGISLATIVY	21
3.1 NADACE	21
3.1.1 Založení.....	21
3.1.2 Vkladová povinnost, majetek nadace a nadační kapitál.....	22
3.1.3 Účetnictví nadace	22
3.1.4 Zrušení a zánik nadace	23
3.2 NADAČNÍ FONDY	24
3.3 ÚSTAVY	24
3.4 SPOLKY	25
3.5 OSTATNÍ DRUHY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	25
3.5.1 Círky a náboženské společnosti	25
3.5.2 Politické strany a politická hnutí	25
3.5.3 Veřejné vysoké školy	26
4 FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	27
4.1 OBECNÉ PRINCIPY FINANCOVÁNÍ.....	27
4.1.1 Vícezdrojovost	27
4.1.2 Samofinancování	27
4.1.3 Fundraising.....	28
4.1.4 Neziskovost	29
4.1.5 Daňové úlevy	29
4.2 FINANČNÍ ZDROJE.....	30
4.2.1 Vlastní zdroje	30
4.2.2 Cizí zdroje	31
4.2.3 Potenciální zdroje	32
5 FINANČNÍ ANALÝZA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	36

5.1	VÝZNAM A CÍLE FINANČNÍ ANALÝZY	36
5.2	ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU	37
5.3	ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ	37
5.4	ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	37
6	SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST	44
7	PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ NADACE.....	45
7.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE.....	45
7.2	POSLÁNÍ, ÚČEL A ČINNOST NADACE.....	45
7.3	ORGÁNY NADACE	46
8	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ NADACE.....	47
8.1	ANALÝZA AKTIV.....	47
8.2	ANALÝZA PASIV	49
8.3	ANALÝZA VÝNOSŮ	52
8.4	ANALÝZA NÁKLADŮ.....	55
8.5	VÝVOJ HOSPODÁŘSKÉHO VÝSLEDKU V LETECH 2015-2023.....	58
8.6	ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	61
8.6.1	Autarkie	61
8.6.2	Likvidita	62
9	ANALÝZA ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ NADACE	66
9.1	PŘEHLED ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ NADACE.....	66
9.1.1	Vlastní zdroje financování.....	66
9.1.2	Cizí zdroje financování	66
9.1.3	Potenciální zdroje financování	67
9.2	ANALÝZA STRUKTURY ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ.....	67
9.3	SROVNÁNÍ S OBDOBÝMI ORGANIZACEMI	71
10	ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ	75
11	NÁVRH DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ SOUČASNÉHO STAVU FINANCOVÁNÍ	77
	ZÁVĚR.....	82
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	83
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	88
	SEZNAM PŘÍLOH.....	89

ÚVOD

Neziskové organizace představují neodmyslitelnou součást moderní občanské společnosti a ekonomiky. Jejich význam spočívá v poskytování široké škály prospěšných služeb, které často doplňují nebo nahrazují aktivity státu a tržního sektoru, ať už v oblasti sociální péče, zdravotnictví, vzdělávání, kultury, sportu nebo ochrany životního prostředí. Naplňování tohoto poslání je však závislé na schopnosti organizací zajistit si potřebné finanční prostředky. Financování neziskových organizací se zásadně liší od podnikatelského sektoru. Zatímco podniky generují prostředky primárně z prodeje zboží a služeb s cílem dosažení zisku, neziskové organizace jsou často odkázány na externí financování, o které musí aktivně žádat nebo je získávat prostřednictvím podpory veřejnosti.

Bakalářská práce se zaměřuje na financování konkrétní neziskové organizace Nadace Most k domovu Zlín, která působí v oblasti paliativní péče. Cílem práce je pomocí provedených analýz, především analýzy zdrojů financování nadace, zhodnotit stav financování a navrhnout konkrétní možnosti zlepšení současného stavu financování nadace.

Teoretická část práce poskytuje základní přehled o neziskovém sektoru a jeho fungování. Představuje neziskové organizace nejen jako subjekty naplňující veřejně prospěšné cíle, ale také jako subjekty s konkrétní právní subjektivitou, jejichž fungování a možnosti získávání prostředků jsou upraveny právními předpisy. Zvláštní pozornost je zde věnovaná právní úpravě nadací. Dále se věnuje financování neziskových organizací, kde se prolíná nutnost strategického plánování, aktivního fundraisingu a správy různorodých zdrojů (dotace, granty, vlastní činnost, doplňková činnost apod.). Pro efektivní řízení těchto procesů je nezbytné porozumět i nástrojům finanční analýzy, které umožní hodnotit finanční zdraví a výkonnost organizace.

Na teoretickou část navazuje praktická část, která pak tyto teoretické poznatky aplikuje při hodnocení vybrané nadace. Po představení nadace následuje analýza hospodaření zahrnující rozbor účetních výkazů a vývoj klíčových finančních ukazatelů. Následuje analýza zdrojů financování, jejich struktury a vývoje v čase. Abychom získali přehled a příklady z praxe, je součástí porovnání s dalšími neziskovými organizacemi, které se věnují podobné činnosti. V závěru práce je na základě zjištění zhodnocen současný stav hospodaření a financování nadace a jsou předloženy konkrétní doporučení pro zlepšení a posílení udržitelnosti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této práce je zhodnotit stav financování vybrané nadace a navrhnout konkrétní opatření ke zlepšení současného stavu jejího financování. Tato doporučení budou formulována na základě výsledků provedené analýzy zdrojů financování vybrané nadace. Pro komplexní zhodnocení finanční situace vybrané nadace bude také provedena analýza jejího hospodaření.

Teoretická část práce byla zpracována metodou literární rešerše, která vycházela především z odborné knižní literatury. Tato část poskytuje základní přehled o neziskovém sektoru a jeho fungování. Dále se věnuje principům financování neziskových organizací a dostupným finančním zdrojům. V závěru je zdůrazněn význam finanční analýzy pro neziskové organizace.

V praktické části byly použity metody analýzy, komparace a deskripce. Primárním zdrojem dat pro praktickou část byly výroční zprávy vybrané nadace za období 2015-2023, které obsahují rozvahu a výkaz zisku a ztráty. Doplnující informace poskytla účetní vybrané nadace. Závěrečná část práce, ve které jsou navržena doporučení ke zlepšení financování nadace, byla zpracována metodou syntézy.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Tato kapitola se zaměřuje na definování neziskových organizací a na poskytnutí jejich základních charakteristik. Dále krátce popisuje jejich historický vývoj v České republice a také se věnuje postavení neziskového sektoru v ekonomice a jeho roli na trhu práce.

1.1 Definice a základní charakteristika neziskových organizací

Neziskové organizace, jak už vyplývá z názvu, jsou takové organizace, které nejsou primárně založeny za účelem generování zisku pro své vlastníky. Jejich posláním je poskytovat veřejné služby a vykonávat veřejně prospěšné činnosti. I přesto, že jejich primárním cílem není generovat zisk, mohou provozovat vedlejší hospodářskou činnost za účelem vytváření zisku. Zde je podmínka následného investování, tedy použití vygenerovaného zisku k podpoře hlavní činnosti a dalšímu rozvoji organizace (Dobrozemský, Stejskal, 2016).

Neziskové organizace jsou institucionalizované subjekty, které mají právně vymezenou strukturu a jejich založení a následné fungování je upraveno předem stanovenými pravidly. Jak je již uvedeno v prvním odstavci, charakteristickým znakem NO je jejich neziskovost a není možné zisk vygenerovaný z činnosti organizace rozdělit mezi vlastníky. Dalším znakem je jejich dobrovolnost. Často se do výkonu jejich činnosti zapojují dobrovolníci, kteří organizaci pomáhají naplňovat její poslání a neočekávají za tuto práci finanční odměnu (Pelikánová, 2024; Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012).

1.2 Historie a vývoj neziskových organizací v České republice

Podle Krechovské, Hejdukové a Hommerové (2018) mají organizace, které bychom dnes považovali za neziskové, velmi bohatou historii. Na našem území se objevovaly už ve středověku a raném středověku. Už tehdy lze zaznamenat projevy dobročinnosti, rozvoje společnosti, humanitární i duchovní pomoci.

Ve 13. století vznikaly nadace pod vedením církve, která tehdy představovala centrum vzdělanosti s pevným řádem. Církve se prostřednictvím těchto nadací zaměřovaly na pomoc chudým, nemocným a starým lidem (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

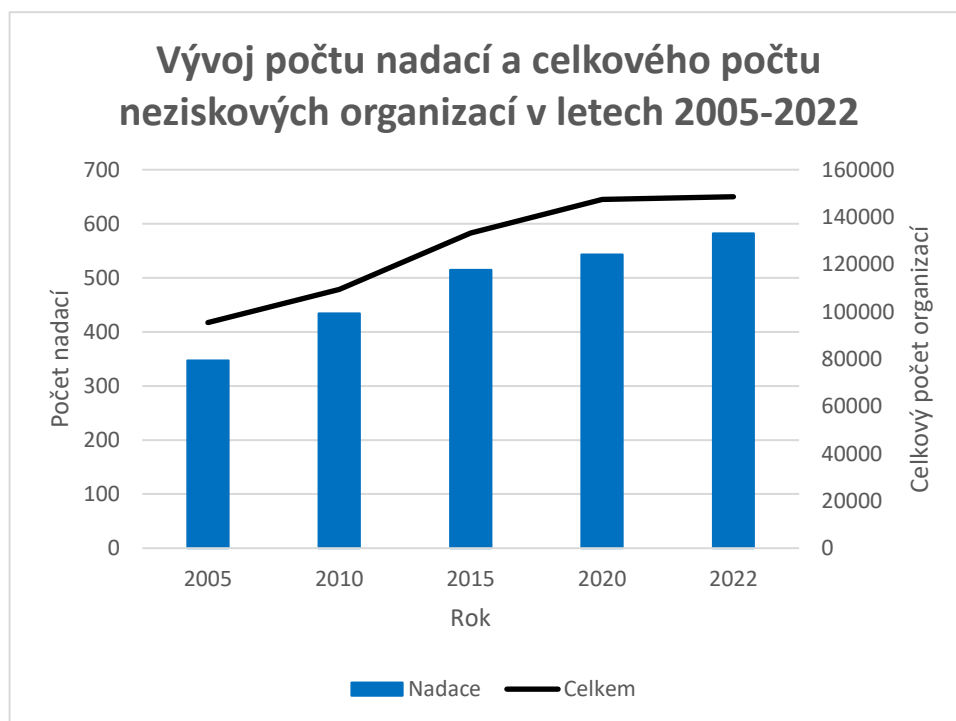
Dalším milníkem pro neziskové organizace bylo přijetí zákoníku rakouského v roce 1811, který umožnil vznik tehdejších právnických osob s neziskovým charakterem.

Velkého rozkvětu se neziskový sektor dočkal v období první republiky a již během padesátých a šedesátých let 19. století, v čase formování moderní společnosti. Podporována byla odvětví vědy, kultury a vzdělávání (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

Vývoj byl přerušen německou okupací v roce 1939 a druhou světovou válkou. Neziskový sektor byl omezen a činnost mnohých organizací byla zakázána nebo začleněna do státních struktur. Většina organizací se po těchto událostech znovu obnovila, ale po roce 1948 přišel zásah v podobě komunistické ideologie. Neziskové organizace se neměly možnost dále rozvíjet z důvodu omezování sdružování, zabavování majetku spolků a nahrazování aktivit spolků státem.

Teprve po roce 1989 došlo k obnovení svobodného rozvoje neziskových organizací a vznikaly první moderní právní úpravy, které daly sektoru systém a ukotvení v legislativě (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

Na základě dat dostupných z Českého statistického úřadu byl sestaven Obrázek 1, který znázorňuje vývoj počtu neziskových organizací a také konkrétně nadací v letech 2005-2022. Graf ilustruje postupné rozšiřování neziskového sektoru v České republice.

Obrázek 1 Vývoj počtu nadací a celkového počtu neziskových organizací v letech 2005-2022

(zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ, 2024)

V současnosti plní neziskový sektor v České republice nadále důležitou roli nejen při poskytování sociálních a komunitních služeb, ale podílí se také na tvorbě veřejných politik. Jak ukazuje *Monitorovací zpráva o plnění Akčního plánu Strategie veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030 za roky 2021-2023* (Úřad vlády ČR, 2024), stát vnímá neziskový sektor jako klíčového partnera a usiluje o zlepšení podmínek pro jeho fungování. Mezi klíčové cíle nadcházejícího období patří pokračování podpory dobrovolnictví, snížení administrativní zátěže při čerpání dotací a posílení strategického partnerství mezi NNO a státní správou.

1.3 Postavení neziskového sektoru v ekonomice

Jak uvádějí Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018), neziskové organizace jsou důležitou součástí ekonomik všech vyspělých zemí. Jejich existence je ukazatelem svobody sdružování v dané zemi, odrážejí fungování demokracie a občanské společnosti. Zabezpečují oblasti méně atraktivní pro společnosti, které jsou založené primárně za účelem generování zisku. Důvodem, proč také společnosti v těchto oblastech nepodnikají, je neumožnění podnikání státem, který chce mít nad těmito oblastmi dohled. Typickými příklady je oblast školství, zdravotnictví, obrany nebo justice. Selhání však může nastat i u státu a jeho zásahů. Neziskové organizace tak poskytují své služby a statky tam, kde je není schopen zajistit trh nebo stát prostřednictvím veřejného sektoru. Zároveň tak vyrovnávají selhávání trhu a vlády (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018; Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012).

Při analýze ekonomického postavení neziskového sektoru a jeho vztahů s ostatními sektory národního hospodářství se často využívá model švédského ekonoma Victora A. Pestoffa, který rozdělil národní hospodářství do čtyř sektorů (Jošt, 2019).

Základem modelu je trojúhelník, který představuje celé národní hospodářství, a který je podle určitých kritérií rozdělen na menší části, tj. sektory. Sektory jsou rozděleny podle kritéria financování na sektor ziskový a neziskový, podle kritéria vlastnictví na sektor soukromý a veřejný a podle kritéria formalizace na sektor formální a neformální. Po rozdělení dle těchto kritérií lze pak snadno z modelu identifikovat čtyři sektory i jejich charakteristiku. Jedná se o ziskový soukromý sektor, neziskový veřejný sektor, neziskový soukromý sektor a neziskový sektor domácností (Rektořík, 2010; Jošt, 2019).

Obrázek 2 Konečná fáze členění národního hospodářství podle Pestoffa

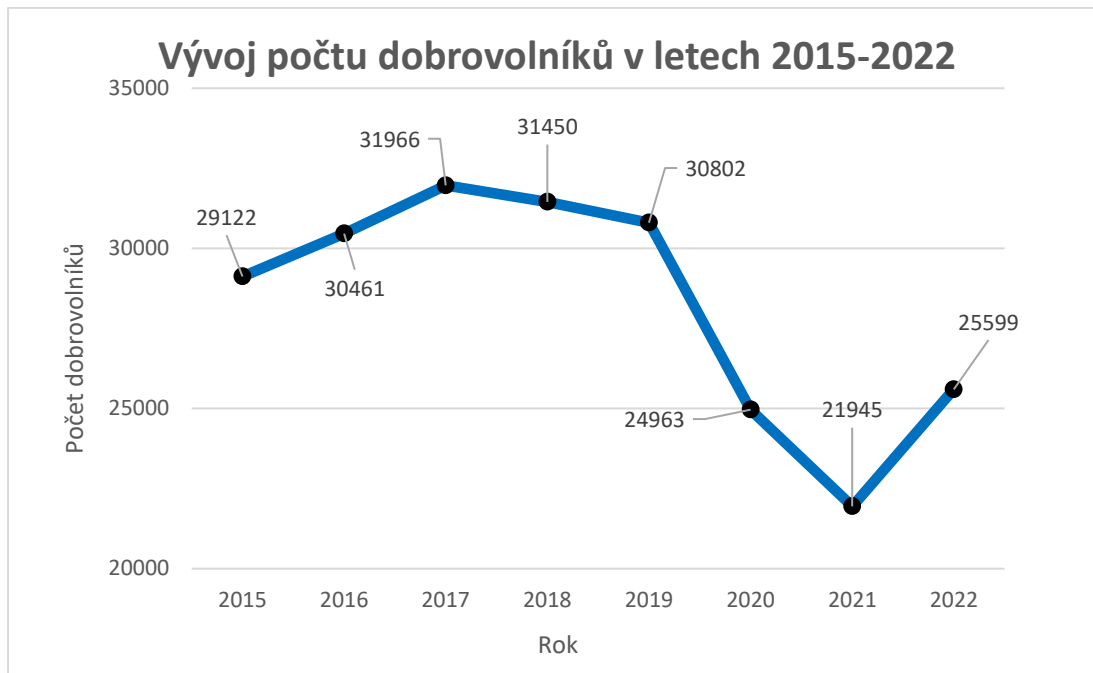
(Rektořík, 2010)

1.4 Zaměstnanost a dobrovolnictví v neziskovém sektoru

Kromě své společenské funkce jsou neziskové organizace také zaměstnavatelem, a to nejen prostřednictvím placených pracovních míst, ale i díky zapojení tisíců dobrovolníků.

Dobrovolnická práce má v neziskovém sektoru významné místo, bez dobrovolníků by řada neziskových organizací nemohla plnohodnotně fungovat. Nejnovější údaje v oblasti dobrovolnictví poskytuje šetření Českého statistického úřadu o dobrovolnictví za druhé pololetí roku 2023. Dle šetření se do dobrovolnické práce zapojilo 19,2 % obyvatel ČR ve věku 15 a více let, tj. 1,66 milionu osob. Jak je uvedeno ve zprávě ČSÚ, vyšší míru účasti vykázaly ženy (21,4 %) oproti mužům (16,9 %), ačkoliv muži dobrovolnictví věnovali více času. Největší podíl dobrovolníků tvořili lidé ve věku 25-64 let, se středoškolským vzděláním a aktivně pracující. Motivací k dobrovolnictví byla nejčastěji víra v hodnoty sdílené s organizací, potřeba být s ostatními lidmi nebo snaha přispět komunitě a životnímu prostředí (ČSÚ, 2024).

Vývoj počtu dobrovolníků ukazuje graf na obrázku 3. Výrazný pokles dobrovolnické aktivity nastal v době pandemie covid-19. Mnoho organizací muselo z důvodu omezení pohybu a sociálních kontaktů pozastavit činnosti nebo přejít do online režimu, což se promítlo do snížení počtu dobrovolníků i objemu jejich práce.

Obrázek 3 Vývoj počtu dobrovolníků v letech 2015-2022

(zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ, 2024)

2 DRUHY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Neziskové organizace lze rozdělit podle různých hledisek. Mezi hlavní kritéria patří jejich zřizovatel a globální hledisko.

2.1 Druhy neziskových organizací z globálního hlediska

Z globálního hlediska můžeme neziskové organizace rozdělit na organizace veřejně prospěšné a organizace vzájemně prospěšné.

Dle Pelikánové (2024) je posláním organizace veřejně prospěšné poskytování služeb a produkování statků, které slouží k uspokojování potřeb široké veřejnosti. Takové společnosti poskytují své služby v oblasti sociální pomoci, ekologie, zdravotnictví nebo vzdělávání. Mezi typické veřejně prospěšné organizace v České republice patří například Člověk v tísni, Centrum Paraple nebo Český červený kříž.

Naopak cílem organizace vzájemně prospěšné je pomáhat určité skupině osob, kterou spojuje společný zájem, nejčastěji jsou to členové organizace. Jejich hlavním cílem je poskytovat služby, podporu či zázemí pro společné aktivity konkrétní skupině. V České republice můžeme mezi takové organizace zařadit Sokol, Český rybářský svaz nebo různá družstva, například bytová, která zajišťují správu společného majetku pro své členy (Pelikánová, 2024).

2.2 Druhy neziskových organizací dle zřizovatele

Z hlediska zřizovatele můžeme neziskové organizace rozdělit na státní neziskové organizace a nestátní neziskové organizace.

Státní nebo také vládní neziskové organizace jsou zřizovány státem, krajem, obcí nebo jejími organizačními složkami k vykonávání státní správy. Zřizují se za účelem poskytování veřejných služeb ve formě čistých nebo smíšených veřejných statků. Typicky si zde můžeme představit příspěvkové organizace a organizační složky státu nebo územních samosprávných celků. Jejich činnost se řídí zejména dvěma klíčovými právními předpisy: zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

Nestátní nebo také nevládní neziskové organizace právnické osoby zřizované občany. Pro tento typ neziskových organizací je charakteristické, že je nezřizuje stát a jejich funkce

není závislá na vládě. Jelikož nejsou financovány státem, jsou závislé pouze na příjmech z vlastní činnosti nebo z příspěvků od soukromých subjektů. Určitou formu podpory mohou získat i z veřejných rozpočtů. V případě nestátních neziskových organizací je tato podpora nenároková, to znamená, že není automaticky zaručeno, že ji organizace dostane. Stejně jako vládní neziskové organizace poskytují veřejné statky. Příkladem mohou být spolky, fundace, ústavy, politické strany a politická hnutí, registrované církve a náboženské společnosti, honební společenstva nebo odborové organizace znění (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

3 CHARAKTERISTIKA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ Z POHLEDU LEGISLATIVY

Pojmy „nezisková organizace” a „neziskový sektor” nejsou v českém právním řádu výslovně definovány, jedná se však o pojmy, které jsou již běžně používány v odborné literatuře i v rámci veřejné správy. Slouží k označení subjektů, jejichž hlavním cílem je provozování činnosti ve veřejném nebo vzájemně prospěšném zájmu (Pelikánová, 2024).

Zákon jednotlivě upravuje části neziskového sektoru, tedy konkrétní právní formy organizací podle typu organizace a její činnosti. Právní úprava jednotlivých typů neziskových organizací je zakotvena především v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který upravuje základní formy NO, jako jsou nadace a nadační fondy, ústavy a spolky. Kromě toho však existují i jiné formy neziskových subjektů, jejichž právní rámec je stanoven samostatnými zákony (Jošt, 2019). V následujících podkapitolách je poskytnut přehled jednotlivých forem neziskových organizací a jejich právní úpravy.

3.1 Nadace

Nadace a nadační fondy jsou označeny termínem fundace a upraveny zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Zákon uvádí, že „fundace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu“ (Česko, 2012, § 303). Každá fundace má svůj statut, ve kterém upravuje své vnitřní předpisy (Jošt, 2019).

Podle Jošty (2019) jsou nadace zakládány ke společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu a tento účel může být buď obecně prospěšný (podpora obecného blaha) nebo dobročinný (podpora určitého okruhu osob). Představují účelová sdružení majetku, protože na rozdíl například od spolků zde chybí osobní složka.

Nadaci nelze založit primárně za účelem podnikání a generování zisku a také ji není možné využít k podpoře politických stran a hnutí. Jak však dále upozorňuje Vít (2015), zákon připouští, aby nadace podnikala v rámci vedlejší hospodářské činnosti, za předpokladu, že zisk je použit výhradně k podpoře její hlavní činnosti.

3.1.1 Založení

Nadace se zakládá ve formě veřejné listiny zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti. Občanský zákoník v § 310 stanovuje, že nadační listina musí obsahovat alespoň základní identifikační a organizační náležitosti. Podle § 310 občanského zákoníku obsahuje

nadační listina minimálně název a sídlo, jméno zakladatele, účel nadace, údaje o nadačním kapitálu, počet členů správní a dozorčí rady, určení správce vkladů a podmínky poskytování nadačních příspěvků (Česko, 2012).

Jak upozorňuje Jošt (2019), pokud je nadace založena porúzením pro pŕípad smrti, nabývá právní účinnost až okamžikem úmrtí zůstavitele. Tento způsob založení má svá specifika, která občanský zákoník shrnuje v § 311 (Česko, 2012).

3.1.2 Vkladová povinnost, majetek nadace a nadační kapitál

Aby mohla být nadace založena, je potřeba před vznikem nadace složit vklad minimálně 500 tis. Kč. Tuto minimální vkladovou povinnost můžeme splnit jak peněžními, tak nepeněžními vklady. O vklady se stará správce vkladů, kterou musí mít každá nadace uvedeného ve své nadační listině. Povinnost určit takovou osobu uvádí přímo zákon v seznamu obsahu nadační listiny, jak je uvedeno výše (Jošt, 2019).

Podle Jošta (2019) správce vkladů zajišťuje evidenci vkladu do doby, než je nadace zapsána do nadačního rejstříku. Evidence probíhá formou písemného potvrzení o vkladové povinnosti, její výši, co je její předmětem a kdy a kým byla vkladová povinnost splněna.

Jistina, vytvořená složením minimálního vkladu nadace, případně dalšími dary, a ostatní složky majetku jsou součástí celkového majetku nadace. Nadační kapitál je zapisován do veřejného rejstříku a nadace jej může postupně navyšovat, např. rozhodnutím o zvýšení jistiny prostřednictvím přijatých darů.

Svůj majetek nadace využívá v souladu se svým statutem a nadační listinou k účelům, pro které byla zřízena. Tedy konkrétně k poskytování nadačních příspěvků, k financování své hlavní činnosti a naplnění poslání, k němuž byla založena. Majetek je možné využít k pokrytí nákladů na vlastní správu a zhodnocení nadační jistiny.

Mimo výjimečné případy není možné použít jistinu jako zástavu ani využít v případě potřeby zajištění dluhu (Jošt, 2019; Vít, 2015).

3.1.3 Účetnictví nadace

Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018) účetnictví obecně definují jako metodicky ucelený systém informací, který daná organizace poskytuje svým uživatelům. Poskytnuté informace musí být úplné, srozumitelné, srovnatelné, včasné a musí poskytovat věrný

a poctivý obraz skutečnosti. Informace se týkají dosaženého výsledku hospodaření, a tedy i realizovaných výnosů a nákladů, peněžních toků a stavu majetku a závazků organizace.

Povinnost vést účetnictví a řídit se tak těmito zásadami platí i pro neziskové organizace. Dle autorů Finkler, Calabrese a Smith (2023) je však důležité si uvědomit, že poslání neziskových organizací se výrazně liší od poslání ziskových organizací. Právě kvůli těmto specifikům pro ně často existují zvláštní účetní pravidla, jejichž cílem je, jak uvádí GAAP, poskytovat vodítka k posílení relevance, srozumitelnosti a srovnatelnosti finančních výkazů vydávaných těmito organizacemi, aby lépe odrážely jejich jedinečný charakter a činnost.

Naše právní legislativa dává možnost volby vedení účetnictví, a to vést jednoduché účetnictví nebo podvojně účetnictví. Zvolení konkrétního účetního systému záleží na typu neziskové organizace (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

Dle § 1f zákona o účetnictví mohou jednoduché účetnictví vést nestátní neziskové organizace, pokud nejsou plátcem DPH, celkové příjmy organizace za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč a hodnota majetku organizace nepřesáhne 3 000 000 Kč. Současně je organizace spolkem nebo pobočným spolkem, odborovou organizací, organizací zaměstnavatelů, církví a náboženskou společností nebo honebním společenstvem (Česko, 1991).

V případě nadací se nejedná o jednoduché účetnictví, ale účetnictví podvojně. To je u nestátních neziskových organizací upraveno těmito právními předpisy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání
- České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, č. 401 až 414

Účetní jednotky, které vedou podvojně účetnictví, účtují o stavu a pohybu majetku a závazků, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření (Kryšková, 2022).

3.1.4 Zrušení a zánik nadace

Typickým znakem nadace je, že se zakládá ke společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Pokud došlo k naplnění tohoto účelu, nadace se ruší a její správní rada má za úkol

zvolit likvidátora (Česko, 2012). Ke zrušení nadace může dojít, i pokud ji zruší soud na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu, a to v případech uvedených v § 377 občanského zákoníku, například pokud vyvíjí zakázanou činnost, neposkytuje nadační příspěvky nebo se hodnota nadační jistiny sníží pod výši 500 000 Kč (Dobrozemský, Stejskal, 2016; Česko, 2012).

Dle Jošta (2019), je úkolem likvidátora zpeněžit likvidační podstatu v rozsahu, který je nutný k vyrovnání dluhu nadace. Likvidační podstata představuje souhrn aktiv a pasiv v době její likvidace, jedná se tedy o majetek a závazky, které jsou k dispozici k vypořádání během likvidace. Část majetku nadace, která zůstane po uhrazení všech nutných dluhů se nazývá likvidační zůstatek a likvidátor jej rozdělí podle nadační listiny. V případě, že nadační listina neurčí způsob, jak se má naložit s likvidačním zůstatkem, je likvidátorem nabídnut nadaci s obdobným účelem (Jošt, 2019).

Následně dochází k zániku nadace. Pokud se jedná o zrušení s likvidací, likvidátor podává návrh na výmaz nadace z nadačního rejstříku zpravidla do 30 dnů od skončení likvidace. Pokud se jedná o zrušení bez likvidace, návrh na výmaz podává správní rada, a to ihned, pokud nastala událost rozhodná pro zánik nadace. Dnem zániku je den, kdy rejstříkový soud provede výmaz nadace z nadačního rejstříku (Dobrozemský, Stejskal, 2016).

3.2 Nadační fondy

Nadační fond je druhou právní formou fundace. Jedná se o další formu účelového sdružení majetku. Zakládá se ke společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti. Na rozdíl od nadací se zde nepředpokládá jeho dlouhodobá existence. Dále se nadační fondy od nadací liší tím, že nemají stanovenou minimální vkladovou povinnost a nemají nadační listinu a nadační kapitál (Pelikánová, 2024).

3.3 Ústavy

Definice ústavů je také zakotvená v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Jedná se o právnickou osobu, která je založena za účelem provozovat společensky nebo hospodářsky užitečnou činnost s využitím své osobní a majetkové složky. Výsledky této jejich činnosti jsou za předem stanovených podmínek každému rovnocenně dostupné. To znamená, že ústav nesmí zvýhodňovat nebo znevýhodňovat určité skupiny osob. Ústav se zakládá zakládací listinou nebo pořízením pro případ smrti a vzniká zápisem do veřejného

rejstříku. Ústavy mají zákonem stanovenou strukturu orgánů, kterými jsou ředitel a správní rada (Pelikánová, 2024).

3.4 Spolky

Pelikánová (2024) definuje spolek jako právnickou osobu, kterou mohou založit minimálně tři osoby, které mají společný zájem. Účel, za kterým je spolek zakládán, může být buď soukromý, veřejný nebo kombinace soukromého a veřejného. Spolek založený zcela za soukromým účelem je takový, který spojuje skupinu osob se stejným zájmem, a tedy účelem takového spolku je věnovat se a rozvíjet tento zájem. Spolek založený za účelem, který je veřejný, má za úkol poskytovat pomoc ohroženým skupinám osob.

3.5 Ostatní druhy neziskových organizací

Dalším příkladem mohou být neziskové organizace upravené jinými zákony než NOZ. Mezi takové patří například církve a náboženské společnosti, politické strany a hnutí a veřejné vysoké školy.

3.5.1 Církve a náboženské společnosti

Církve a náboženské společnosti upravuje zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností. Podle tohoto zákona jsou definovány jako „dobrovolná společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry“ (Česko, 2002, § 3 odst. 1 písm. a)). Vznikají podáním návrhu na registraci Ministerstvu kultury ČR. Návrh podává přípravný výbor složený z minimálně tří členů, kteří jsou občany České republiky nebo cizinci s trvalým pobytem v České republice (Jošt, 2019).

3.5.2 Politické strany a politická hnutí

Úpravu politických stran a politických hnutí najdeme v zákoně č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, v platném znění. Založit stranu nebo hnutí může tříčlenná skupina podáním návrhu na registraci u Ministerstva vnitra ČR. K návrhu na registraci je nutné doložit petici minimálně tisíce lidí, kteří chtějí, aby strana či hnutí vzniklo (Česko, 1991).

Jošt (2019) uvádí, že politická strana a hnutí odpovídá za své závazky celým svým majetkem a není možné, aby podnikala vlastním jménem. Podnikat může, pokud založí

obchodní společnost nebo družstvo, a to jen v oblastech vymezených zákonem (např. provozování publikační a propagační činnosti).

Financování politických subjektů je zajištěno ze státního rozpočtu formou příspěvku na volební náklady a činnost strany či hnutí. Dohled nad hospodařením politických stran a hnutí vykonává Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí se sídlem v Brně (Jošt, 2019).

3.5.3 Veřejné vysoké školy

Veřejné vysoké školy jsou upraveny zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Jsou to právnické osoby, jejichž hlavní činností je poskytování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání. Dále výzkumná, umělecká a další tvůrčí činnost (Česko, 1998).

Každá veřejná vysoká škola povinně zřizuje samosprávné akademické a další orgány, jako jsou akademický senát, rektor, vědecká nebo umělecká rada, rada pro vnitřní hodnocení a disciplinární komise. Mezi další orgány patří správní rada a kvestor (Česko, 1998).

Veřejná vysoká škola sestavuje rozpočet, podle kterého hospodaří a který nesmí být sestaven jako deficitní. Financování rozpočtu je zajištěno především příjmy uvedenými v § 18 zákona o vysokých školách, a to příspěvky a dotace ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost, poplatky spojené se studiem, výnosy z majetku a doplňkové činnosti nebo příjmy z darů a dědictví. Příkladem doplňkové činnosti u veřejné vysoké školy může být pronájem prostor nebo prodej odborných publikací (Česko, 1998).

Povinností veřejných vysokých škol je každoročně vypracovat a zveřejnit výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření. Obě zprávy předkládá v přesně dané formě a termínu ministerstvu a následně je zveřejňuje na svých internetových stránkách. (Jošt, 2019; Česko, 1998).

4 FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Financování je proces získávání finančních prostředků potřebných k dosažení určitých cílů. Tento proces je klíčový pro všechny subjekty a nezáleží, jestli se jedná o subjekty veřejného sektoru, soukromého sektoru nebo o jednotlivce. Získávat finanční zdroje v potřebné výši je nezbytnou podmínkou pro udržení dlouhodobého fungování organizace. Organizace, která není schopná dostát svým závazkům a financovat chod své činnosti, se dostává do finančních problémů, což může vést i k jejímu zániku.

Podle Stejskala, Kuvíkové a Maťátkové (2012) má financování neziskových organizací svá specifika, která je odlišují od financování jiných subjektů ekonomiky. Kombinuje ekonomické, finanční, sociální, společenské i marketingové složky.

4.1 Obecné principy financování

Mezi základní obecné principy financování neziskové organizace patří vícezdrojovost, samofinancování, fundraising, neziskovost a daňové úlevy.

4.1.1 Vícezdrojovost

Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018) uvádějí vícezdrojové financování jako základní aspekt u neziskových organizací pro jejich fungování. Je velmi důležité, aby si organizace zajistily příjmy z různých zdrojů a v různé formě. Organizace tak není závislá pouze na jednom zdroji financování a v případě výpadku jednoho ze zdrojů není ohrožena její existence.

Příjmy neziskových organizací se mohou skládat z peněžních i nepeněžních zdrojů poskytnutých tuzemskými či zahraničními donátory. Velmi častým nepeněžním zdrojem jsou poskytnuté věcné dary nebo dobrovolnictví. Příjmy mohou mít formu přímých darů od individuálních donátorů, jiných organizací nebo firem. Podporu mohou organizace získat i z veřejných financí státu nebo územně samosprávných celků, nebo nepřímo formou daňových úlev. Část svých zdrojů financování si může organizace vytvořit sama v rámci své vlastní činnosti (Pelikánová, 2024).

4.1.2 Samofinancování

Dalším obecným principem financování je samofinancování, které přináší organizacím finanční stabilitu. Jedná se o získávání finančních prostředků z vlastní činnosti, například

prodejem vlastních výrobků, podnikáním, pronájmem nebo jako příspěvek od svých členů. Organizace schopná generovat příjmy z vlastní činnosti není odkázána pouze na externí zdroje financování a zároveň při plánování a řízení své činnosti není ovlivněna okolním prostředím (Stejskal, Kuvíková, Matátková, 2012).

Příjmy vytvořené vlastní činností mají několik benefitů. Organizace si sama určí, jak s těmito finančními prostředky naloží a na rozdíl od státních dotací nebo individuálních darů dokáže jejich výši do určité míry plánovat a ovlivňovat. Dalším benefitem může být i využití kvalifikace zaměstnanců organizace k výkonu vedlejší doplňkové činnosti a vytváření zisku (Pelikánová, 2024).

Samofinancování nemusí být pro neziskovou organizaci vždy výhodné, a proto by si měla před zavedením samofinancování uvědomit veškeré nevýhody s tím spojené. Nevýhodou mohou být prvotní vysoké výdaje související se zaváděním samofinancování. Při zavádění samofinancování musí dále organizace brát v úvahu, že na prvním místě je naplňování účelu, pro který byla založena, a nikoliv generování zisku. Činnosti určené ke generování příjmů nesmí ohrozit hlavní cíl organizace (Pelikánová, 2024).

4.1.3 Fundraising

Dalším obecným principem financování je fundraising, který je typický právě pro neziskové organizace. Fundraising je aktivní činnost organizace, jejímž cílem je získávání vnějších zdrojů financování. Organizace takto získává potřebnou pomoc ve formě peněžních zdrojů, hmotných i nehmotných zdrojů, věcných darů, dobrovolnické práce nebo know-how. Efektivní fundraising vyžaduje strategii, budování vztahů s dárci, transparentnost a důvěryhodnost organizace (Pelikánová, 2024).

Fundraising v organizaci zajišťuje fundraiser (interní nebo externí), v případě menších neziskových organizací tuto roli zastává její ředitel, celé vedení organizace nebo dobrovolník. Člověk na pozici fundraisera má za úkol vyhledávat, oslovovat a udržovat dárce, plánovat a organizovat fundraisingové kampaně a připravovat projektové žádosti (Boukal, 2013).

Podle Šedivého a Medlíkové (2017) spočívá úspěšný fundraising nejen ve znalosti toho, odkud lze finanční prostředky získat, ale především v tom, jakým způsobem konkrétní zdroj oslovit. Fundraiser musí umět pracovat s různými metodami, jako jsou například veřejná

sbírka, benefiční akce, dárcovská SMS, odkaz ze závěti nebo přímé oslovení osobně nebo e-mailem. Důležité je také tyto metody vhodně kombinovat podle typu dárce.

Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018) uvádějí jako další formu fundraisingu crowdfunding. Jedná se o moderní formu financování, která probíhá online, často za použití sociálních sítí. Spočívá v získávání menších finančních částek od velkého počtu jednotlivců (zpravidla veřejnosti) na podporu konkrétního projektu organizace. Mezi takové platformy, které mohou využívat i neziskové organizace k získávání finančních prostředků, můžeme zařadit platformy Darujme.cz, Donio.cz nebo Znesnáze21.cz.

4.1.4 Neziskovost

Neziskový princip nerozdělování zisku je základem pro fungování a financování neziskových organizací. Jak vysvětlují Stejskal, Kuvíková a Maťátková (2012), veškeré příjmy organizace jsou transparentní a mohou se využít pouze k naplnění poslání organizace, tj. vynaložení na provoz a rozvoj činnosti organizace. Není možné zisk rozdělit mezi zakladatele nebo členy. Pokud organizace provozuje vedlejší hospodářskou činnost, zisk z činnosti jde také na podporu hlavní činnosti organizace.

Autoři dále zdůrazňují, že důvěra veřejnosti v neziskovou organizaci je úzce spjata s principem transparentnosti (Stejskal, Kuvíková, Maťátková, 2012). Transparentní organizace zveřejňuje zdroje informace o svých příjmech a o způsobu, jak s nimi nakládá. Informace poskytuje formou výročních zpráv, tiskových zpráv nebo prostřednictvím svých webových stránek.

4.1.5 Daňové úlevy

Každá vyspělá země, která uznává neziskové organizace a jejich funkci při produkci veřejně prospěšných služeb, přijímá všeobecně uznávaný princip osvobození neziskových organizací od daní. Jak uvádějí Stejskal, Kuvíková a Maťátková (2012), osvobození může vycházet buď z právní formy organizace, nebo se může vztahovat na konkrétní činnost, kterou nezisková organizace vykonává.

Vedle těchto způsobů rozlišují autoři tři základní daňové režimy zaměřené na toky finančních prostředků organizací. Obsahem prvního režimu je osvobození určitých příjmů z hlavní a vedlejší činnosti organizace od daně z příjmů právnických osob. Dále osvobození od majetkových daní a daně z přidané hodnoty. V rámci druhého režimu, který obsahuje úlevy na daních neziskových organizací, si mohou neziskové organizace snížit vypočtenou

daň z příjmu tím, že si uplatní snížení daňové povinnosti. Posledním základním režimem daňové politiky je režim obsahující úlevy na daních pro donátory. Stát tak dává možnost soukromým osobám, které přispívají neziskovým organizacím, odečíst si hodnotu daru od svého základu daně a snížit si tak daňovou povinnost (Pelikánová, 2024; Stejskal, Kuvíková, Mařátková, 2012).

Zvláštním daňovým režimem je daňová asignace. Na základě srovnávací studie Parlamentního institutu č. 2.106 lze konstatovat, že daňová asignace představuje jeden z možných nástrojů financování neziskového sektoru, který umožňuje poplatníkům daně z příjmů převést část své daně na podporu neziskových organizací. O tuto část je snížen příjem do státního rozpočtu a náleží předem vybranému subjektu. Tímto subjektem může být církev, nadace, občanské sdružení nebo jiná nezisková organizace (Parlamentní institut, 2022).

4.2 Finanční zdroje

Každá nezisková organizace potřebuje k naplnění svého poslání odpovídající finanční zajištění. Finanční zdroje neziskových organizací lze rozdělit na vlastní zdroje, cizí zdroje a potenciální zdroje.

4.2.1 Vlastní zdroje

Vlastní zdroje, označované také jako zdroje samofinancování, jsou příjmy, které si nezisková organizace vytváří sama prostřednictvím své činnosti. Mezi tyto příjmy řadíme členské příspěvky, příjmy z výkonu hlavní činnosti, příjmy z výkonu vedlejší činnosti a příjmy z podnikání.

Členské příspěvky

Dle Pelikánové (2024) existuje členských příspěvků několik druhů, záleží na tom, zda se jedná o příspěvky přijaté, nebo příspěvky placené. Dále se obě tyto kategorie příspěvků dělí na příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami a členské příspěvky.

Z pohledu daňové legislativy (zákon č. 586/1992 Sb.), jsou členské příspěvky obecně předmětem daně. Výjimku tvoří příjmy vybraných subjektů, jako jsou spolky, odborové organizace, politické strany a profesní komory s nepovinným členstvím (s výjimkou Hospodářské a Agrární komory), které mohou mít členské příspěvky osvobozené od daně

podle § 19 odst. 1. Naopak pro plátce příspěvku zákon v § 25 odst. 1 písm. zo) neumožňuje uznat tyto náklady jako daňově uznatelné (Pelikánová, 2024; Česko, 1992).

Příjmy z výkonu hlavní činnosti

Jedná se o příjmy z činností, které přímo naplňují poslání organizace, jak je uvedeno ve statutu nebo zakládací listině. Nezisková organizace například pořádá kulturní nebo benefiční akce, nebo realizuje projekty v oblasti veřejně prospěšné činnosti. Z veškerých těchto aktivit může generovat zisk, například prostřednictvím vstupného, prodeje doprovodných materiálů či jiných služeb souvisejících s akcí nebo projektem. Jak uvádí Pelikánová (2024, str. 48), jedná se o „ziskové hospodaření pořádaných akcí a realizovaných projektů“, které umožňuje organizaci nejen pokrýt náklady spojené s pořádáním akcí, ale často také vytváří přebytek, který může být investován do hlavní činnosti organizace.

Příjmy z výkonu vedlejší činnosti

Doplňkovou činnost může organizace vymežit ve své zakladatelské listině, aby co nejefektivněji využila veškerý svůj ekonomický potenciál. Neziskové organizace často k výkonu své hlavní činnosti využívají svěřený majetek, který mohou, za účelem jeho maximálního využití a generování zisku, použít také k výkonu vedlejší činnosti. Typické je poskytovat majetek (budovy, pozemky, vybavení) k pronájmu jiným organizacím. Pokud nezisková organizace disponuje volnými finančními prostředky, může je v rámci doplňkové činnosti využít k jejich zhodnocení a dosažení zisku (Pelikánová, 2024).

Pelikánová (2024) jako další formu zdrojů zmiňuje možnost tvořit příjmy z poskytovaných služeb, konkrétně poskytování reklamních služeb podnikatelům nebo různé spolupráce s obcemi při organizování společenských událostí.

Obecnou podmínkou při provozování doplňkových činností, jak už bylo uvedeno v definici neziskových organizací, je použití zisku vygenerovaného v rámci této činnosti na podporu hlavní činnosti. Zároveň také nesmí být vedlejší činnost provozována na úkor činnosti hlavní a nesmí ohrožovat její kvalitu a rozsah (Pelikánová, 2024).

4.2.2 Cizí zdroje

Cizími zdroji jsou zdroje poskytnuté externími subjekty, například bankou, jsou poskytnuté na stanovenou dobu a po jejím uplynutí je musí organizace vrátit poskytovateli v poskytnuté výši, zvýšené o úrok.

V určité výši mohou být pro organizaci užitečným nástrojem k financování svých aktivit, ale vždy musí organizace posoudit, zda bude do budoucna schopná dostát svým závazkům a vypůjčené finanční prostředky vrátit poskytovateli bez zbytečných prodlev.

4.2.3 Potenciální zdroje

Jedná se o zdroje financování, které nezisková organizace nezískává automaticky, ale o jejich poskytnutí žádá veřejné instituce, podnikatelské subjekty nebo jednotlivce, a poskytnutí těchto zdrojů závisí na jejich rozhodnutí. Poskytovatel často stanoví podmínky pro jejich využití na konkrétní účel. K poskytnutí těchto finančních prostředků se váže podmínka informování poskytovatele formou vyúčtování a zprávy o tom, jak byly finanční prostředky využity (Pelikánová, 2024).

Typicky se jedná o příspěvky ze zdrojů Evropské unie, dotace ze státního rozpočtu, příspěvky z rozpočtu územních samospráv a dárcovství.

Příspěvky ze zdrojů Evropské unie

Podle Boukala (2013) mohou neziskové organizace od roku 2004, kdy se Česká republika stala členem Evropské unie, požádat o finanční prostředky z rozpočtu EU. Financování ze zdrojů Evropské unie je možné na základě projektových výzev a žádostí o dotace, přičemž většina dotací vyžaduje spolufinancování a prostředky takto získané lze použít jen na výdaje schválené v projektu.

Jak dále uvádí Boukal (2013), finanční prostředky je možné čerpat z národních programů a jejich strukturálních fondů nebo komunitárních programů sloužících k naplňování vnitřních politik EU v jednotlivých členských zemích. Mezi strukturální fondy můžeme zařadit Evropský regionální rozvojový fond (ERDF), zaměřený na fyzické investice v méně rozvinutých regionech. Evropský sociální fond (ESF) se zaměřuje na podporu zaměstnanosti a boj proti sociálnímu vyloučení, zejména znevýhodněných skupin obyvatel.

Dotace ze státního rozpočtu

Dotace jsou účelově určené prostředky poskytované ze státního rozpočtu, Národního fondu nebo státních fondů právnickým nebo fyzickým osobám (Strnadová, 2019). Rozlišujeme přímé dotace a nepřímé dotace. Rozdíl spočívá ve způsobu poskytnutí finanční podpory. Přímé dotace stát přímo poskytuje příjemci této dotace a mezi těmito dvěma subjekty není žádný zprostředkovatel. Nepřímé dotace ze státního rozpočtu přijímá

nezisková organizace, která je dále přerozděluje svým organizačním složkám (Pelikánová, 2024).

Přijímání finanční pomoci z veřejných rozpočtů je důležitým cílem pro fundraisera organizace. Jeho úkolem je tyto možnosti financování vyhledávat a zpracovávat žádosti o jejich poskytnutí (Boukal, 2013).

Obrázek 4 znázorňuje, jakou část z prostředků státního rozpočtu stát plánuje v roce 2025 poskytnout neziskovým subjektům. Podle údajů z MONITOR většina dotací tvoří neinvestiční transfery (až 98 % z celkového objemu). Nejvíce prostředků má být přiděleno spolkům, které by měly obdržet více než 18 miliard Kč, z toho investiční transfery tvoří pouze 4 % této částky. Druhou významnou skupinou jsou církve a náboženské společnosti. Fundace, ústavy, obecně prospěšné společnosti a další neziskové subjekty obdrží výhradně neinvestiční dotace.

Obrázek 4 Transfery poskytnuté ze státního rozpočtu

(zdroj: vlastní zpracování dle MONITOR, 2025)

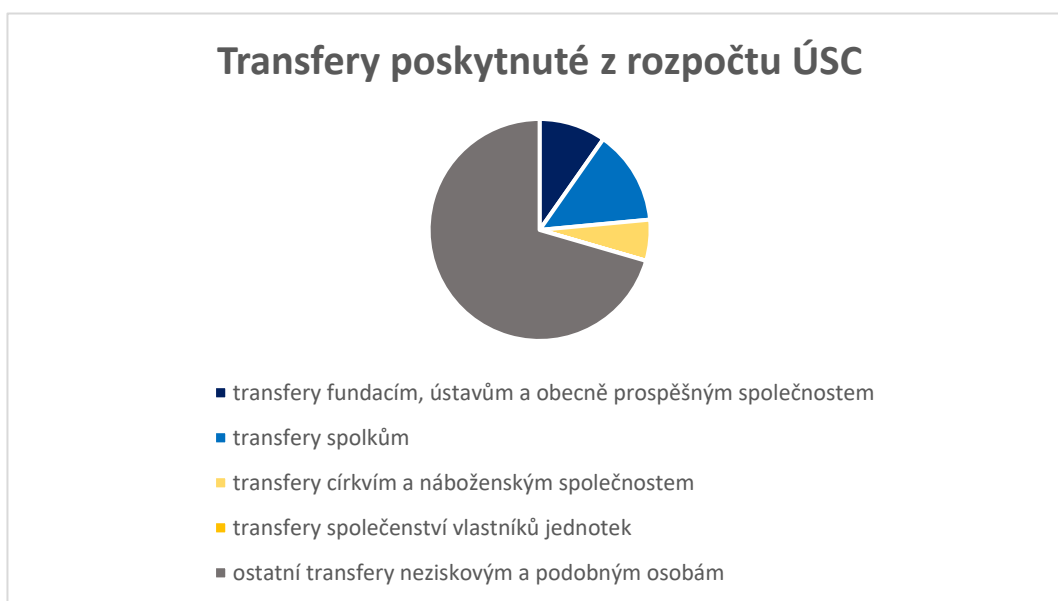
Příspěvky z rozpočtu územních samospráv

Územní samosprávné celky poskytují dotace a granty neziskovým organizacím na základě žádostí v rámci vyhlášených programů. Kraje a větší města zveřejňují poskytované grantové programy prostřednictvím svých webových stránek a v zájmu každé neziskové organizace je, aby tyto nabídky sledovala a případně o ně zažádala. Předpokladem pro získání

prostředků z rozpočtů územních samospráv je mít informace jak z oficiálních materiálů, tak i ze zkušeností jiných žadatelů (Pelikánová, 2024).

Příspěvky poskytnuté z rozpočtů územních samospráv jsou velmi různorodé. Liší se způsobem poskytování, účelem, na který jsou prostředky poskytnuty, výší příspěvku a také následným vyúčtováním a podáním informací. Záleží na oblasti, kde se kraj, obec či město nachází, a co je pro něj typické, jejich výhodou tak je poskytnutí příspěvku na problematiku konkrétní oblasti. Nevýhodou naopak mohou být rozdíly v úrovni jednotlivých oblastí (Stejskal, Kuvíková, Maňátková, 2012).

Z údajů získaných z MONITOR byl sestaven obrázek 5, který ukazuje, v jakém poměru budou rozděleny plánované transfery neziskovým subjektům z rozpočtu územně samosprávných celků. Celkové transfery by měly dosáhnout výše přes 50 miliard Kč, přičemž největší podíl představují neinvestiční transfery (97,58 %).

Obrázek 5 Transfery poskytnuté z rozpočtu ÚSC

(zdroj: vlastní zpracování dle MONITOR, 2025)

Příspěvky nadací a nadačních fondů

Podle Pelikánové (2024) mohou nadace a nadační fondy, jako účelová sdružení majetku založená za účelem podpory, poskytovat své finanční prostředky jiným neziskovým organizacím. Finanční prostředky jsou poskytnuty na základě písemné žádosti neziskové organizace, kde je popsáno, o jaký projekt se jedná a za jakým účelem organizace o prostředky žádá.

Pokud nezisková organizace a nadace nebo nadační fond působí ve stejné oblasti a mohou si nabídnout protihodnotu, může spolupráce fungovat nejen jako běžný příspěvek, ale i jako partnerský vztah se vzájemným přínosem (Pelikánová, 2024).

Dárcovství

Dárcovství patří mezi klíčové prvky financování neziskových organizací, ale zásadně se od ostatních forem financování liší. Stojí na dlouhodobě vybudovaných vztazích s dárci a je spojeno s velkou mírou emocionality. Motivace dárců může být různorodá, od snahy přispět ke zlepšení společnosti, přes osobní ztotožnění s daným problémem, až po snahu o zviditelnění značky či posílení společenské odpovědnosti firem. Dárcovství lze rozdělit do několika forem, které se liší ve své povaze, motivačních faktorech nebo i způsobem realizace (Boukal, 2013).

Možným zdrojem financování je firemní dárcovství, kdy nezisková organizace přijímá dar od podniků. Takto poskytnuté dary mají nejčastěji formu hmotného daru (například výrobek podniku nebo sleva na zboží), ale mohou být poskytnuty i jako finanční pomoc z prostředků rozpočtu firmy nebo z finančních prostředků ze sbírky mezi zaměstnanci. Dalším typem dárcovství je individuální dárcovství. Individuální dárcovství představuje formu podpory neziskových organizací ze strany členů organizace nebo dobrovolníků, kteří se rozhodnou přispět organizaci svými finančními prostředky, materiálními dary nebo vlastním časem a znalostmi (Pelikánová, 2024, Šedivý, Medliková, 2012).

Stát zvýhodňuje osoby, které se rozhodnou poskytnout dar neziskové organizace, a to při úhradě daně z příjmů. V případě, že dar poskytne fyzická osoba, daňový zákon udává, že si hodnotu daru, která činí alespoň 1000 Kč anebo přesáhne 2 % ze základu daně a maximálně 15 % ze základu daně, může odečíst od svého základu daně. Zároveň udává oblasti a příjemce daru, na které je možný odpočet uplatnit. Dary mohou být poskytnuty například v oblasti vědy a vzdělávání, výzkumu a vývoje, kultury, školství nebo na policii, požární ochranu apod. Podobné podmínky daňový zákon předkládá i právnickým osobám, liší se hodnotou daru, ta musí být alespoň 2 000 Kč a maximálně 10 % ze základu daně sníženého o položky odčitatelné od základu daně uvedené v § 34 daňového zákona. (Česko, 1992)

5 FINANČNÍ ANALÝZA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Finanční analýza jako nástroj pro hodnocení ekonomického zdraví organizace slouží jak pro interní řízení, tak pro informování externích subjektů. Tato kapitola se zaměřuje na význam a cíle finanční analýzy v kontextu neziskového sektoru, včetně přehledu hlavních zdrojů dat, ze kterých finanční analýza čerpá. Dále informuje o analýze absolutních ukazatelů, konkrétně o horizontální a vertikální analýze, které umožňují sledovat vývoj a strukturu jednotlivých položek účetních výkazů. V závěru kapitoly jsou popsány vybrané poměrové ukazatele, mezi které patří autarkie, rentabilita, likvidita, aktivita a produktivita.

5.1 Význam a cíle finanční analýzy

Pavelková et al. (2017) uvádějí, že finanční analýza je důležitou součástí finančního řízení a slouží organizaci ke komplexnímu zhodnocení své finanční situace, a to jak z pohledu její likvidity a stability, tak efektivnosti využívání finančních zdrojů. Její význam spočívá v poskytování objektivní zpětné vazby o tom, jakým způsobem organizace plní své ekonomické cíle a reaguje na změny. Cílem finanční analýzy je získat relevantní a spolehlivé informace, které budou sloužit jako podklad pro budoucí rozhodování a zároveň informují externí uživatele, jako jsou v případě neziskových organizací dárce, poskytovatelé dotací, nebo veřejnost.

Krechovská, Hommerová a Hejduková (2018) uvádějí, že pravidelné hodnocení výkonnosti je nedílnou součástí finančního řízení i neziskových organizací, které nejsou primárně orientovány na tvorbu zisku. Jelikož se náplň činnosti a cíle neziskových organizací výrazně liší, nelze využít stejné metody používané ke zhodnocení ziskově orientovaných podniků. Tato oblast hodnocení výkonnosti neziskových organizací se tak stává velmi specifickou.

Zatímco v podnikatelské sféře bývá výkonnost měřena převážně finančními výsledky, u neziskových organizací je potřeba zohlednit širší rámec. Hodnocení výkonnosti lze rozdělit do dvou hlavních oblastí, do oblastí:

- finančních ukazatelů, které hodnotí finanční zdraví organizace (např. likvidita, soběstačnost, rentabilita, cash flow),
- ukazatelů plnění poslání organizace, které sledují např. počet dokončených projektů, počet klientů nebo míru naplnění potřeb cílové skupiny.

5.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

K předložení kvalitních a relevantních výsledků je potřeba získat výchozí data. Mezi základní zdroje dat patří účetní výkazy organizace, tedy rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu, příloha k účetní závěrce a výroční zpráva (Pavelková et al., 2017).

5.3 Analýza absolutních ukazatelů

Podle Pavelkové et al. (2017) slouží analýza absolutních ukazatelů jako nástroj pro vyhodnocení vývoje finanční situace organizace a pro určení struktury jejích účetních výkazů. Uplatní se především při sledování změn v čase prostřednictvím horizontální analýzy, a k vyjádření procentních podílů jednotlivých složek výkazů prostřednictvím vertikální analýzy.

Horizontální analýza slouží k porovnání změn jednotlivých položek výkazů v čase. Cílem je identifikovat změny, které nastaly oproti zvolenému výchozímu období, nejčastěji předcházejícímu roku, a posoudit, jak se vyvíjela jejich hodnota. Analýza se provádí v absolutních hodnotách (rozdíl mezi částkami vybraného období) nebo relativních hodnotách (procentní změna vůči výchozí hodnotě). Výpočet je následující:

$$\text{absolutní změna} = \text{ukazatel}_1 - \text{ukazatel}_{1-1} \quad (1)$$

$$\% \text{ změna} = \frac{(\text{absolutní změna} * 100)}{\text{ukazatel}_{1-1}} \quad (2)$$

Vertikální analýza, označovaná také jako procentní rozbor, zkoumá strukturu jednotlivých položek účetních výkazů v rámci jednoho účetního období. Cílem je zjistit, jaký podíl představují jednotlivé položky vzhledem k celkovému objemu aktiv, pasiv, výnosů nebo nákladů. Pro výpočet je možné využít následující vzorec:

$$\text{procentní podíl (\%)} = \frac{\text{analyzovaná položka}}{\text{základna (celková hodnota)}} * 100 \quad (3)$$

5.4 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele představují základní a nejčastěji používaný nástroj finanční analýzy, protože umožňují rychle a přehledně posoudit finanční situaci organizace na základě vztahů mezi položkami účetních výkazů (Pavelková et al., 2017; Růčková, 2021). Těmito vybranými ukazateli jsou autarkie, rentabilita, likvidita, aktivita a produktivita.

Podle Krechovské, Hejdukové a Hommerové (2018) slouží ukazatel autarkie k posouzení míry soběstačnosti neziskové organizace. Vyjadřuje, do jaké míry je organizace schopna zabezpečit financování své činnosti z vlastních příjmů, bez závislosti na externích zdrojích. Tento ukazatel lze vypočítat na bázi příjmů a výdajů nebo výnosů a nákladů. V případě autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů se sleduje, zda výnosy z hlavní činnosti stačí k pokrytí nákladů s touto činností spojených. Za příznivý výsledek se považuje hodnota 100 % a více.

$$A_{HV-H\check{C}} = \frac{V_{H\check{C}}}{N_{H\check{C}}} * 100 \quad (4)$$

kde:

$A_{HV-H\check{C}}$ je autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů;

$V_{H\check{C}}$ výnosy z hlavní činnosti;

$N_{H\check{C}}$ náklady hlavní činnosti.

Naopak autarkie na bázi příjmů a výdajů sleduje, do jaké míry příjmy pokrývají výdaje organizace. Opět platí, že hodnoty 100 % a více jsou pozitivní a organizace je schopná pokrýt výdaje svými příjmy. Při mnohonásobně vyšším překročením této doporučené hodnoty organizace disponuje volnými finančními prostředky, které by mohla využít efektivněji.

$$A_{CF} = \frac{P_y}{V_e} * 100 \quad (5)$$

kde:

A_{CF} je autarkie na příjmově-výdajové bázi celkem;

P_y příjmy;

V_e výdaje.

Dalším vybraným ukazatelem je rentabilita. Při použití ukazatele rentability je nejvíce patrný rozdíl mezi finanční analýzou u ziskových a neziskových organizací, jelikož je rentabilita úzce spojena s výší dosaženého zisku. Neziskové organizace však často vedle své hlavní činnosti provozují i vedlejší (hospodářskou) činnost, v rámci které má organizace

za cíl generovat zisk pro financování hlavní činnosti (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

Kraftová (2002) v této souvislosti uvádí několik ukazatelů, které lze využít i v neziskovém sektoru při hodnocení výnosnosti vedlejší činnosti.

- Rentabilita nákladů doplňkové činnosti (vyjadřuje, jaký zisk přináší hospodářská činnost ve vztahu k vynaloženým nákladům, a slouží k posouzení její efektivnosti)

$$r_{ND\check{c}} = \frac{VH_{D\check{c}}}{N_{D\check{c}}} * 100 \quad (6)$$

kde:

$r_{ND\check{c}}$ je rentabilita nákladů doplňkové činnosti;

$VH_{D\check{c}}$ výsledek hospodaření doplňkové činnosti;

$N_{D\check{c}}$ náklady doplňkové činnosti.

- Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti (v procentech ukazuje, do jaké míry dokáže zisk z doplňkové činnosti kompenzovat ztrátu z činnosti hlavní, za předpokladu, že organizace vykazuje ztrátu)

$$Z'' = \frac{zisk_{D\check{c}}}{ztrata_{H\check{c}}} * 100 \quad (7)$$

kde:

Z'' je míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti;

$zisk_{D\check{c}}$ výsledek hospodaření z doplňkové činnosti implicitně v kladné hodnotě;

$ztrata_{H\check{c}}$ výsledek hospodaření z hlavní činnosti implicitně v záporné hodnotě.

- Variátor celkových nákladů (porovnává tempo růstu nákladů s tempem růstu výnosů a signalizuje, zda výdaje nerostou rychleji než příjmy)

$$var_N = \frac{\frac{N_{t+1} - N_t}{N_t}}{\frac{V_{t+1} - V_t}{V_t}} \quad (8)$$

kde:

var_N nákladový variátor;

N_{t+1} náklady celkem v období $t+1$;

N_t náklady celkem v období t ;

V_{t+1} výnosy celkem v období $t+1$;

V_t výnosy celkem v období t .

Mezi další vybrané ukazatele Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018) řadí ukazatel likvidity. Likvidita vyjadřuje schopnost organizace dostát svým závazkům. V rámci finanční analýzy se sleduje několik stupňů likvidity, které se liší podle toho, jaké položky aktiv zahrnují.

- Běžná likvidita (likvidita III. stupně)

Ukazatel běžné likvidity vyjadřuje, kolikrát jsou oběžná aktiva schopna pokrýt krátkodobé závazky organizace. Pavelková et al. (2017) uvádějí doporučovanou hodnotu v rozmezí 1,5 – 2,5. Hodnota nižší než 1 signalizuje rizikovou likviditu, zatímco vysoká hodnota může znamenat vysokou hodnotu čistého pracovního kapitálu a drahé financování.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (9)$$

- Pohotová likvidita (likvidita II. stupně)

Ukazatel pohotové likvidity na rozdíl od běžné likvidity vylučuje ze součtu oběžných aktiv zásoby. Za optimální hodnotu tohoto ukazatele se považuje rozmezí 1 – 1,5. Hodnota nižší než jedna znamená, že by se organizace musela případně spolehnout na prodej svých zásob (Pavelková et al., 2017).

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (10)$$

- Okamžitá likvidita (likvidita I. stupně)

Při výpočtu okamžité likvidity, také označovaná jako hotovostní, dáváme do poměru peněžní prostředky, které má organizace okamžitě k dispozici, s jejími krátkodobými závazky (Pavelková et al., 2017). Kraftová (2002) uvádí, že pozitivně hodnocen je tento

ukazatel, pokud je jeho hodnota okolo 0,2. Hodnota ukazatele udává, jakou část krátkodobých závazků může organizace v hodnoceném okamžiku splatit svými peněžními prostředky. Pavelková et al. (2017) uvádí rozmezí 0,2 – 0,5, přičemž hodnoty výrazně vyšší, než je doporučované rozmezí, naznačují neefektivní využití finančních prostředků a tyto prostředky tak na účtu organizace leží „ladem“.

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (11)$$

Dalším ukazatelem je aktivita, která slouží k hodnocení efektivity využívání majetku organizace. Zahrnujeme zde ukazatele rychlosti obratu a doby obratu. Mezi nejčastěji používané ukazatele patří obrat kapitálu, zásob, pohledávek nebo závazků. Krechovská, Hejduková a Hommerová (2018) uvádějí dva zástupce těchto ukazatelů.

- Obrat kapitálu

$$\text{obrat kapitálu} = \frac{V}{K} \quad (12)$$

kde:

V výnosy celkem;

K kapitál (pasiva celkem).

- Rychlost obratu zásob

$$\text{rychlost obratu zásob} = \frac{N}{\overline{Zs}} \quad (13)$$

kde:

N jsou celkové náklady za sledované období;

Zs průměrná hodnota zásob.

Posledním z vybraných poměrových ukazatelů je produktivita. Produktivita práce se měří prostřednictvím přidané hodnoty. Nejčastěji se sleduje objem přidané hodnoty připadající na jednoho pracovníka, tedy kolik peněžních jednotek organizace vytvoří díky práci jednoho zaměstnance (Krechovská, Hejduková, Hommerová, 2018).

$$PP = \frac{PH}{\emptyset L} \quad (14)$$

kde:

PP produktivita práce;

PH přidaná hodnota;

$\emptyset L$ průměrný počet pracovníků.

6 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Neziskové organizace jsou subjekty, které nejsou založeny primárně za účelem generování zisku pro své vlastníky. Jejich posláním je poskytovat veřejně prospěšné činnosti a služby. Za účelem dosahování zisku mohou provozovat vedlejší hospodářskou činnost, avšak pouze za podmínky, že dosažený zisk bude použit na podporu hlavní činnosti a další rozvoj organizace. Založení a fungování neziskových organizací se řídí platnou legislativou. Z globálního hlediska rozlišujeme neziskové organizace na veřejně prospěšné (sloužící široké veřejnosti, např. Člověk v tísni) a vzájemně prospěšné (sloužící svým členům, např. Sokol), a dle zřizovatele na státní (zřizované státem, krajem, obcí, např. příspěvkové organizace) a nestátní (zřizované občany, např. spolky, fundace).

Nezbytným předpokladem pro plnění poslání neziskových organizací a jejich fungování v souladu s právními předpisy je odpovídající financování, které kombinuje ekonomické, sociální i komunikační prvky. Základními principy jsou vícezdrojovost, která snižuje závislost na jednom příjmu, a samofinancování prostřednictvím vlastní činnosti. Aktivní získávání vnějších peněžních i nepeněžních zdrojů se nazývá fundraising. Ten vyžaduje strategii, budování vztahů s dárci a často využívá moderní metody, jako je crowdfunding. Dalším ze základních principů je neziskovost. Veškeré příjmy, včetně případného zisku z doplňkové hospodářské činnosti, musí být transparentně využity k naplňování poslání organizace a jejímu rozvoji, ne k rozdělení mezi zakladatele nebo členy. Financování je podporováno i daňovými úlevami, ať už ve formě osvobození některých příjmů od daně, snížení daňové povinnosti, nebo daňových odpočtů pro dárce.

Finanční zdroje neziskových organizací lze rozdělit na vlastní, které si organizace vytváří sama svou činností. Dále mají organizace možnost využít cizí zdroje, jako jsou například bankovní úvěry. Významnou kategorií jsou potenciální zdroje, o jejichž poskytnutí musí organizace aktivně žádat. Mezi ně patří například příspěvky z fondů Evropské unie, dotace ze státního rozpočtu a příspěvky z rozpočtu územních samospráv. Významný podíl tvoří také dárce, ať už od firem nebo jednotlivců, často motivované společenskou odpovědností a podpořené již zmíněnými daňovými výhodami.

K posouzení ekonomického zdraví neziskové organizace slouží finanční analýza, která na základě účetních výkazů hodnotí soběstačnost, efektivitu, likviditu a schopnost organizace dlouhodobě naplňovat své poslání.

II PRAKTICKÁ ČÁST

7 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ NADACE

Praktická část bakalářské práce se věnuje analýze hospodaření a analýze zdrojů financování nadace, konkrétně Nadace Most k domovu Zlín.

Nadace Most k domovu Zlín byla založena dne 4. června 2015 z iniciativy manželů MUDr. Evy Hegmonové a Ing. Jindřicha Hegmona. Zřizovatelem nadace je společnost Centrum pro léčbu bolesti a paliativní medicínu s.r.o., která je certifikovaným zdravotnickým zařízením a mobilním hospicem ve Zlínském kraji.

Obrázek 6 Logo nadace

(zdroj: výroční zpráva nadace)

7.1 Základní informace

- Název: Nadace Most k domovu Zlín
- Právní forma: nadace
- Sídlo: Mariánské náměstí 48, 763 14 Zlín – Štípa
- IČ: 04135211
- Webová stránka: www.nadacemdmlin.cz

7.2 Poslání, účel a činnost nadace

Posláním Nadace Most k domovu Zlín je zpřístupnit každému člověku možnost prožít závěr svého života důstojně v prostředí, které zná, kde se cítí bezpečně a v okruhu svých blízkých. Nadace se zaměřuje na zajištění odborné a kvalitní péče, která pacientům poskytne potřebnou zdravotní podporu, ale také oporu psychickou a sociální. Současně se snaží pomáhat lidem žít plnohodnotný život bez ohledu na jejich sociální postavení, věk a zdravotní stav.

Účelem nadace je především získávání finančních prostředků a podpora při poskytování specializované paliativní péče, včetně péče o rodinu a domácnost. Z takto získaných prostředků nadace hradí provoz multidisciplinárního týmu, který tvoří lékaři (specialisté v oboru algeziologie a paliativní medicíny) a také specializované paliativní sestry. Finanční prostředky jsou dále využívány k nákupu zdravotnického vybavení a pomůcek, nezbytných pro poskytování domácí péče.

Cílem nadace je rovněž prosazovat legislativní a strukturální změny ve společnosti, s cílem zlepšit dostupnost kvalitní péče o umírající a přispět k proměně společenského pohledu na smrt a umírání.

Své služby nadace poskytuje lidem, kteří jsou dlouhodobě upoutáni na lůžko nebo trpí nevléčitelným onemocněním a přejí si poslední chvíle života strávit doma. Hradí náklady spojené s poskytováním paliativní péče v domácím prostředí a zajišťuje potřebné zdravotnické pomůcky a přístroje, které tuto péči umožňují. Nadace také podporuje projekty ve zdravotnictví a sociální oblasti a může přispívat na provoz ústavu Most k domovu Zlín – sociální služby, z. ú. (Nadace Most k domovu Zlín, 2015).

7.3 Orgány nadace

Pro své fungování má nadace zřízeny dva orgány: správní radu a dozorčí radu.

Správní rada je statutárním orgánem nadace a tvoří ji tři členové jmenovaní na pět let s možností opakovaného jmenování. Nadaci zastupují alespoň dva členové společně. Rada vydává statut, schvaluje rozpočet, účetní závěrku, výroční zprávu, rozhoduje o změnách zakládací listiny, sloučení s jinou nadací a stanovuje odměny členům orgánů. Volí nové členy správní rady a dozorčí rady a schází se minimálně dvakrát ročně.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem složeným také ze tří členů a také s pětiletým funkčním obdobím. Kontroluje účetnictví a podmínky poskytování nadačních příspěvků, přezkoumává výroční zprávu a účetní závěrku a dohlíží na soulad činnosti nadace s právními předpisy. Členy dozorčí rady jmenuje a odvolává zakladatel nadace.

Nadace může mít také čestné členy správní rady, kteří jsou voleni správní radou na dobu neurčitou. Tito členové mají hlas poradní, ale nemají hlasovací práva, a za nadaci mohou jednat jen na základě zvláštní plné moci (Nadace Most k domovu Zlín, 2015).

8 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ NADACE

Tato kapitola se věnuje finanční analýze hospodaření nadace, která je, jak již bylo zmíněno v teoretické části, stejně významná a důležitá i v prostředí neziskových organizací. Cílem následujících podkapitol je porovnat celkovou výši výnosů a nákladů a poskytnout informace o jejich struktuře v jednotlivých letech. Dále budou vypočteny vybrané poměrové ukazatele a porovnány s doporučenými hodnotami k posouzení, jak efektivně nadace využívá své finanční prostředky, a k posouzení celkové ekonomické situace. Analýza využívá data z výročních zpráv nadace za období 2015-2023, včetně rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

8.1 Analýza aktiv

Tato podkapitola poskytuje informace o absolutních hodnotách jednotlivých položek aktiv v letech 2019 až 2023, jak se tyto položky změnily mezi jednotlivými roky a dále ukazuje jejich procentuální zastoupení za jednotlivé sledované roky.

Tabulka 1 poskytuje přehled o hodnotě majetku nadace v jednotlivých sledovaných letech. Majetek nadace tvoří zejména dlouhodobý majetek a krátkodobý finanční majetek.

Tabulka 1 Hodnota aktiv v letech 2019-2023 (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022	2023
Dlouhodobý majetek celkem	259	248	214	180	146
Dlouhodobý hmotný majetek	265	286	286	286	286
Oprávky k dlouhodobému majetku	-6	-38	-72	- 106	-140
Krátkodobý majetek celkem	285	417	255	351	94
Zásoby	0	0	0	56	0
Pohledávky	0	20	0	58	0
Krátkodobý finanční majetek	285	397	255	237	94
Z toho: Pokladna	15	19	47	22	26
Z toho: Bankovní účty	270	378	208	215	68
Aktiva celkem	544	665	469	531	240

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

Horizontální analýza aktiv nadace (tabulka 2) ukazuje, že jejich hodnota v průběhu let kolísala. Od roku 2019 nadace disponuje dlouhodobým majetkem, a to Lavičkou Václava Havla, která je v rozvaze v rámci dlouhodobého hmotného majetku součástí položky stavby. Lavička byla financována prostřednictvím veřejné sbírky (konkrétně z darů v celkové výši 533 tis. Kč). Tato částka, určená na pořízení majetku a zároveň i jeho následné opravy a udržování, byla nadací zaúčtována na účet 901 – Vlastní jmění. V rozvaze k 31. 12. 2019 byla hodnota Lavičky Václava Havla zaúčtována v pořizovací ceně 265 tis. Kč. K navýšení na konečnou brutto hodnotu 286 tis. Kč došlo v roce 2020. Rozdíl 21 tis. Kč představuje dodatečně aktivované náklady související s pořízením. Nadace tento majetek každoročně odepisuje. Hodnota majetku tedy každoročně klesá, z částky 259 tis. Kč na hodnotu 146 tis. Kč, v důsledku rostoucích opravek (kumulovaných odpisů). Největší pokles celkové hodnoty aktiv zaznamenáváme v roce 2021 a 2023, v obou případech měl na tomto poklesu největší podíl odliv finančních prostředků z bankovních účtů, jak bude dále rozebráno v analýze cash flow. Součástí krátkodobého majetku jsou také pohledávky, které byly vždy v následujícím roce zaplacený.

Tabulka 2 Horizontální analýza aktiv (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Dlouhodobý majetek celkem	-11	-34	-34	-34
Dlouhodobý hmotný majetek	21	0	0	0
Oprávký k dlouhodobému majetku	32	34	34	34
Krátkodobý majetek celkem	132	-162	96	-257
Zásoby	0	0	56	-56
Pohledávky	20	-20	58	-58
Krátkodobý finanční majetek	112	-142	-18	-143
Z toho: Pokladna	4	28	-25	4
Z toho: Bankovní účty	108	-170	7	-147
Změna aktiv celkem	121	-196	62	-291

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

Vertikální analýza aktiv (tabulka 3) ukazuje, že ve většině sledovaných let v nadaci převažoval krátkodobý majetek nad dlouhodobým majetkem. Nejvýznamnější položkou aktiv je krátkodobý finanční majetek v podobě peněžních prostředků v pokladně a na účtech. To naznačuje, že organizace disponuje značnou hotovostí, která má přímý vliv na vysokou likviditu (viz komentář k likviditě). Výrazná změna nastala v roce 2023, kdy podíl dlouhodobého majetku vzrostl na 60,8 %. Tento nárůst však není způsoben pořízením nových dlouhodobých aktiv, ale je důsledkem výrazného poklesu finančních prostředků na účtech, jak dokládá i horizontální analýza.

Tabulka 3 Vertikální analýza aktiv (v %)

Položka	2020	2021	2022	2023
Dlouhodobý majetek celkem	37,3 %	45,6 %	33,9 %	60,8 %
Dlouhodobý hmotný majetek	43,0 %	61,0 %	53,9 %	119,2 %
Oprávky k dlouhodobému majetku	-5,7 %	-15,4 %	-20,0 %	-58,3 %
Krátkodobý majetek celkem	62,7 %	54,4 %	66,1 %	39,2 %
Zásoby	0 %	0 %	10,5 %	0 %
Pohledávky	3,0 %	0 %	10,9 %	0 %
Krátkodobý finanční majetek	59,7 %	54,4 %	44,6 %	39,2 %
Z toho: Pokladna	2,9 %	10,0 %	4,1 %	10,8 %
Z toho: Bankovní účty	56,8 %	44,3 %	40,5 %	28,3 %
Aktiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

8.2 Analýza pasiv

Tato podkapitola se zaměřuje na horizontální a vertikální analýzu pasiv. Poskytuje přehled o absolutních hodnotách jednotlivých položek pasiv v letech 2019 až 2023, jejich meziročních změnách (horizontální analýza) a procentuálním zastoupení v jednotlivých sledovaných letech (vertikální analýza).

Tabulka 4 ukazuje strukturu zdrojů financování nadace. Dominantní položkou je vlastní jmění, které tvoří počáteční vklad zakladatele ve výši 500 tis. Kč a přijetí účelového daru ve výši 533 tis. Kč na pořízení a udržování Lavičky Václava Havla. Cizí zdroje jsou tvořeny

výhradně krátkodobými závazky, které tvoří zejména závazky vůči dodavatelům a ostatní přímé daně.

Tabulka 4 Hodnota pasiv v letech 2019-2023 (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022	2023
Vlastní zdroje celkem	519	519	426	493	208
Jmění	1033	1033	968	1091	915
Z toho: Vlastní jmění	1033	1033	961	927	893
Z toho: Fondy	0	0	7	164	22
Výsledek hospodaření	- 514	-514	-542	-598	-707
Cizí zdroje celkem	25	146	43	38	32
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	25	146	43	38	32
Jiná pasiva	0	2	2	2	0
Pasiva celkem	544	665	469	531	240

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

Horizontální analýza pasiv nadace (tabulka 5) ukazuje, jak se meziročně měnily jednotlivé zdroje financování. Nadace v průběhu let svého fungování zvýšila své jmění z hodnoty 500 tis. Kč, požadované zákonem při založení (viz podkapitola 3.1.2), na hodnotu 1 033 tis. Kč. Tento nárůst souvisel s přijetím účelového daru ve výši 533 tis. Kč, který byl určený na pořízení a následné opravy a udržování Lavičky Václava Havla. Jak bylo již zmíněno, tento dar byl zaúčtován přímo do vlastního jmění nadace, jak ukazuje již zmíněný nárůst této položky, a ne do standardních fondů tvořených z darů. V následujících letech dochází k postupnému rozpouštění části nadačního jmění ve stejné výši, jako je hodnota účetních odpisů tohoto majetku.

V roce 2021 nadace začala účtovat o fondech, které jsou tvořeny z přijatých darů. Konkrétně se jedná o provozní fond a účelově vázané fondy. Provozní fond je tvořen z neúčelových (nekonkrétních) přijatých darů a ke konci účetního období je vždy provedeno zúčtování prostředků fondu proti vynaloženým provozním nákladům (např. mzdy, administrativní práce). Účelově vázané fondy jsou tvořeny z přijatých darů se specifickým

účelem (např. fond na konkrétní projekt, na pomoc určité cílové skupině, na nákup kompenzačních pomůcek). Zavedení těchto fondů bylo součástí změny interní účetní politiky s cílem dosáhnout vyšší transparentnosti a přesnějšího účelového využití darů. Zatímco v letech 2021 a 2022 přijaté dary převyšovaly poskytnuté příspěvky a nadace do těchto fondů přispívala, v roce 2023 většinu prostředků z fondů naopak vyčerpala. Cizí zdroje jsou po celé sledované období na nízké úrovni a dále se snižují.

Tabulka 5 Horizontální analýza pasiv (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Vlastní zdroje celkem	0	-93	67	-285
Jmění	0	-65	123	-176
Z toho: Vlastní jmění	0	-72	-34	-34
Z toho: Fondy	0	7	157	-142
Výsledek hospodaření	0	-28	-56	-109
Cizí zdroje celkem	121	-103	-5	-6
Krátkodobé závazky	119	-103	-5	-4
Jiná pasiva	2	0	0	-2
Změna pasiv celkem	121	-196	62	-291

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

Vertikální analýza pasiv potvrzuje, že financování nadace je především zajištěno vlastními zdroji, které tvoří 80 – 90 % celkové hodnoty pasiv. Záporný výsledek hospodaření však výrazně snižuje jejich hodnotu. Podíl cizích zdrojů je nízký a jsou zde zastoupeny pouze krátkodobé závazky, které převážně tvoří položky závazky vůči dodavatelům a ostatní přímé daně. Nízká hodnota krátkodobých závazků je také důvodem, proč vypočtené ukazatele likvidity dosahují vysokých hodnot, jak bude ukázáno dále.

Tabulka 6 Vertikální analýza pasiv (v %)

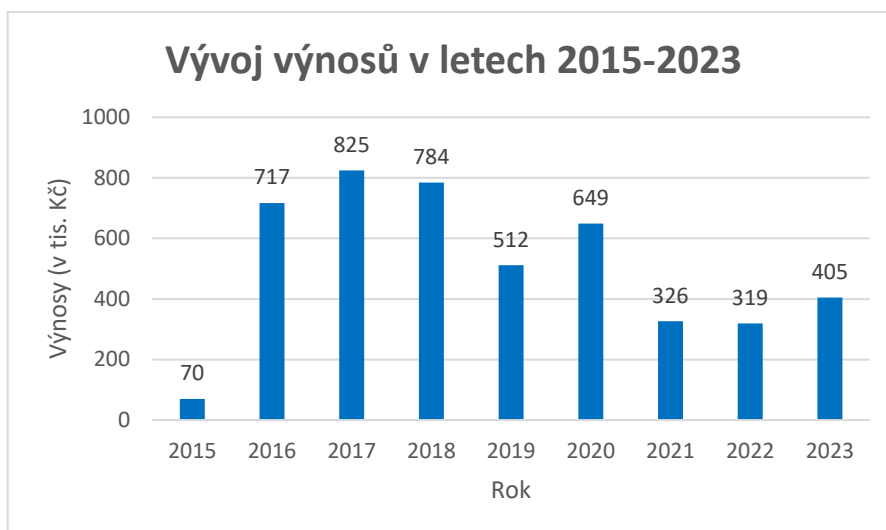
Položka	2020	2021	2022	2023
Vlastní zdroje celkem	78,0 %	90,8 %	92,8 %	86,7 %
Jmění	155,3 %	206,4 %	205,5 %	381,3 %
Z toho: Vlastní jmění	155,3 %	204,9 %	174,6 %	372,1 %
Z toho: Fondy	0 %	1,5 %	30,9 %	9,2 %
Výsledek hospodaření	-77,3 %	-115,6 %	-112,6 %	-294,6 %
Cizí zdroje	22,0 %	9,2 %	7,2 %	13,3 %
Krátkodobé závazky	21,7 %	8,7 %	6,8 %	13,3 %
Jiná pasiva	0,3 %	0,4 %	0,4 %	0 %
Pasiva celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

8.3 Analýza výnosů

Tato podkapitola se zaměřuje na horizontální a vertikální analýzu výnosů. Poskytuje přehled o absolutních hodnotách celkových výnosů v letech 2015 až 2023, jejich meziročních změnách (horizontální analýza) a procentuálním zastoupení v jednotlivých sledovaných letech (vertikální analýza).

Následující graf (obrázek 7) znázorňuje vývoj výnosů v letech fungování nadace v období 2015-2023. Z dat vyplývá, že výnosy organizace vykazovaly ve sledovaném období kolísavý trend. Nejnižší hodnotu výnosů nadace vykázala v roce 2015. Nadace byla v tomto roce založena a nevykonávala svou činnost celých 12 měsíců. V následujících letech došlo k výraznému nárůstu, kdy výnosy nejdříve vzrostly na hodnotu 717 tis. Kč a následně v roce 2018 dosáhly svého vrcholu s hodnotou 825 tis. Kč. K tomuto nárůstu nejvíce přispěly přijaté příspěvky, které tvořily většinu výnosů.

Obrázek 7 Vývoj výnosů v letech 2015-2023 (v tis. Kč)

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

Tabulka 7 detailně ukazuje hodnoty jednotlivých výnosových položek. Patří sem především přijaté příspěvky (dary), které jsou hlavním zdrojem. V letech 2021 a 2022 tuto roli převzala položka zúčtování fondů, což souvisí se změnou účetní metodiky, kdy se dary nejprve zaúčtují do fondů a do výnosů vstupují až při jejich skutečném použití. Doplňkovými výnosy jsou jiné ostatní výnosy a tržby za vlastní výkony a za zboží. Tržby, které se objevují v posledních dvou letech, souvisí s navázáním spolupráce s Městským divadlem Zlín a pořádáním společných akcí.

Tabulka 7 Hodnota výnosů v letech 2019-2023 (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022	2023
Přijaté příspěvky (dary)	502	637	0	0	355
Tržby za vlastní výkony a za zboží	0	0	0	15	15
Zúčtování fondů	0	0	270	262	0
Jiné ostatní výnosy	10	12	56	42	35
Výnosy celkem	512	649	326	319	405

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

Tabulka 8 obsahuje vybrané položky výnosů, u kterých nastala meziroční změna. Přijaté příspěvky (dary) a zúčtování fondů jsou položky, které významně ovlivnily celkový vývoj výnosů v jednotlivých letech. Zásadní změna ve struktuře výnosů je patrná zejména

v letech 2021 a 2022, kdy položka přijaté příspěvky (dary) vykazuje nulovou hodnotu a naopak se objevuje významná položka zúčtování fondů. Tato změna je důsledkem úpravy účetní politiky od roku 2021, kdy nadace zavedla účtování přes fondy. To znamená, že neúčtuje veškeré přijaté příspěvky do výnosů, ale některé z nich jsou použity přímo na úhradu výdajů se specifickým účelem a nejsou tak zachyceny ve výnosech. Tato změna ovlivnila i celkovou výši výnosů, která v porovnání s předcházejícími lety výrazně klesla.

Tabulka 8 Horizontální analýza vybraných výnosů (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Přijaté příspěvky (dary)	135	-637	0	355
Tržby za vlastní výkony a za zboží	0	0	15	0
Zúčtování fondů	0	270	-8	-262
Jiné ostatní výnosy	2	44	-14	-7
Výnosy celkem	137	-323	-7	86

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

V tabulce 9 je procentuálně vyjádřeno zastoupení jednotlivých položek výnosů na celkových výnosech v rámci účetního výkazu za dané období. V roce 2020, před změnou politiky, jednoznačně převládaly přijaté příspěvky (dary) s podílem přes 98 %. Naopak v dalších letech, po zavedení účtování darů přes fondy, měly největší podíl položky zúčtování fondů (přes 82 %). Výsledky potvrzují již zmíněnou závislost na externích zdrojích a naznačují potřebu dalšího rozvoje vlastních výdělečných aktivit pro zvýšení finanční stability.

Tabulka 9 Vertikální analýza výnosů (v %)

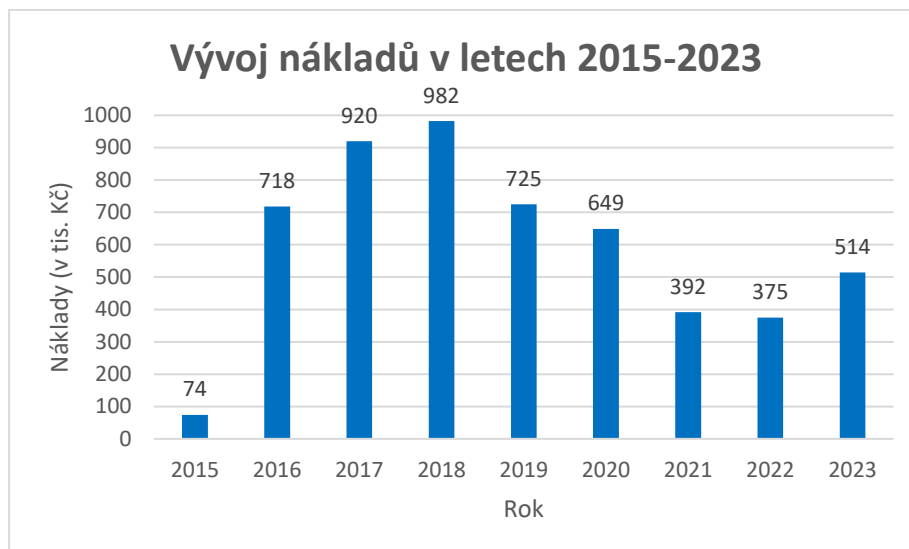
Položka	2020	2021	2022	2023
Přijaté příspěvky (dary)	98,15 %	0 %	0 %	87,65 %
Tržby za vlastní výkony a za zboží	0 %	0 %	4,70 %	3,70 %
Zúčtování fondů	0 %	82,82 %	82,13 %	0 %
Jiné ostatní výnosy	1,85 %	17,18 %	13,17 %	8,64 %
Výnosy celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

8.4 Analýza nákladů

Tato podkapitola poskytuje informace o absolutních hodnotách celkových nákladů v letech 2015 až 2023, jak se jednotlivé položky nákladů měnily mezi jednotlivými roky (horizontální analýza) a dále ukazuje jejich procentuální zastoupení za jednotlivé sledované roky (vertikální analýza).

Následující graf (obrázek 8) znázorňuje vývoj nákladů v letech fungování nadace. Z dat vyplývá, že náklady organizace, stejně jako výnosy, vykazovaly ve sledovaném období kolísavý trend. Celkově však platí, že náklady ve většině let převyšovaly hodnotu výnosů, což mělo negativní dopad na hospodářský výsledek organizace. Nejvyšší hodnotu náklady dosáhly v roce 2018, zejména kvůli vysokým osobním nákladům a nákladům na služby. Od roku 2019 docházelo k postupnému snižování výdajů až na hodnotu 375 tis. Kč v roce 2022. V roce 2023 se zvýšily náklady na ostatní služby, to mělo vliv na celkové zvýšení nákladů.

Obrázek 8 Vývoj nákladů v letech 2015-2023 (v tis. Kč)

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

Tabulka 10 přináší přehled hlavních nákladových druhů nadace mezi lety 2019 a 2023. Nejvýznamnějšími položkami jsou osobní náklady (zejména multidisciplinární tým) a ostatní služby, které dohromady tvoří většinu nákladů v každém roce.

Tabulka 10 Hodnota nákladů v letech 2019-2023 (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019	2020	2021	2022	2023
Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladových dodávek	52	99	8	1	22
Opravy a udržování	0	0	7	0	0
Náklady na cestovné	0	0	0	2	0
Náklady na reprezentaci	0	0	0	0	5
Ostatní služby	180	223	46	162	278
Osobní náklady	319	292	295	172	170
Dary	100	0	0	0	0
Jiné ostatní náklady	3	2	2	4	5
Odpisy dlouhodobého majetku	6	33	34	34	34
Náklady celkem	725	649	392	375	514

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

Horizontální analýza nákladů (tabulka 11) ukazuje výrazné výkyvy ve výdajích organizace, zejména u ostatních služeb a osobních nákladů spojených s financováním multidisciplinárního týmu paliativní péče. Nejvýraznější pokles nastal v roce 2021 kvůli úsporám ve službách a ve spotřebě. Naopak největší růst organizace zaznamenala v roce 2023, kdy náklady vzrostly o 139 tis Kč.

Tabulka 11 Horizontální analýza vybraných nákladů (v tis. Kč)

Položka (v tis. Kč)	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladových dodávek	47	-91	-7	21
Ostatní služby	43	-177	116	116
Osobní náklady	-27	3	-123	-2
Dary	-100	0	0	0
Náklady celkem	-76	-257	-17	139

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2019-2023)

Vertikální analýza (tabulka 12) popisuje strukturu nákladů v průběhu let, která byla velmi proměnlivá. Opět s výraznými výkyvy u osobních nákladů a ostatních služeb. Osobní náklady v jednom ze sledovaných let tvořily většinu nákladů. Ostatní nákladové složky, jako je spotřeba nebo odpisy dlouhodobého majetku, se na celkových nákladech podílely jen v malé míře. Náklady na opravy, reprezentaci nebo služební cesty byly zanedbatelné, nebo úplně chyběly.

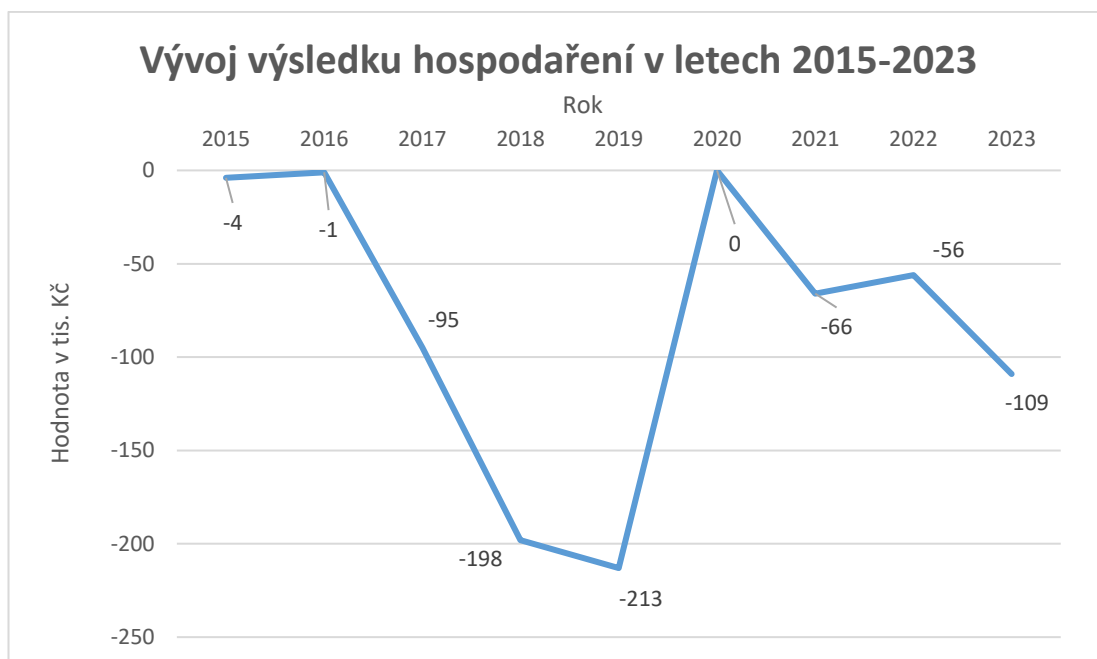
Tabulka 12 Vertikální analýza nákladů (v %)

Položka	2020	2021	2022	2023
Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladových dodávek	15,3 %	2,0 %	0,3 %	4,3 %
Opravy a udržování	0 %	1,8 %	0 %	0 %
Náklady na cestovné	0 %	0 %	0,5 %	0 %
Náklady na reprezentaci	0 %	0 %	0 %	1,0 %
Ostatní služby	34,4 %	11,7 %	43,2 %	54,1 %
Osobní náklady	45,0 %	75,3 %	45,9 %	33,1 %
Jiné ostatní náklady	0,3 %	0,5 %	1,1 %	1,0 %
Odpisy dlouhodobého majetku	5,1 %	8,7 %	9,1 %	6,6 %
Náklady celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

8.5 Vývoj hospodářského výsledku v letech 2015-2023

Na základě analýzy hospodaření organizace v letech 2015-2023 lze pozorovat opakované vykazování záporného výsledku hospodaření, s nejnižšími hodnotami v letech 2018 (- 198 tis. Kč) a 2019 (- 213 tis. Kč). Pouze v roce 2020 byl výsledek hospodaření vyrovnaný. V grafu (obrázek 9) je zachycen vývoj hospodářského výsledku ve sledovaných letech.

Obrázek 9 Vývoj výsledku hospodaření v letech 2015-2023 (v tis. Kč)

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

Nadace přijímá dary za účelem financování komplexní specializované paliativní péče. Získané prostředky nejsou využívány pouze na přímé finanční prostředky pacientům nebo nákup lékařského vybavení, významnou položkou jsou osobní náklady multidisciplinárního týmu lékařů a sester. K těmto nákladům se dále přidávají náklady na nezbytný materiál, pomůcky a celkové provozní náklady organizace.

Účetní ztráta v jednotlivých letech tedy vzniká tehdy, když součet všech celkových účetních nákladů převyší sumu účetně uznaných výnosů v daném roce. Je klíčové rozlišovat mezi tímto účetním výsledkem a skutečnou peněžní situací nadace. Samotný záporný výsledek hospodaření nemusí automaticky znamenat, že nadace neměla dostatek prostředků na pokrytí svých výdajů. Navíc, jak bylo vysvětleno v kapitole 8.3, od roku 2021 nevstupují veškeré přijaté dary do výnosů pokud jsou použity přímo na úhradu výdajů z fondů. Vykázaná ztráta je touto metodikou ovlivněna. Pro posouzení celkové finanční stability je nezbytné také sledovat vývoj peněžních prostředků (cash flow).

Následující tabulka 13 peněžních toků organizace byla sestavena nepřímou metodou, která vychází z výsledku hospodaření běžného období přetransformovaného na tok peněz. V roce 2016 měla hodnota cash flow nejvyšší hodnotu, konkrétně 683 tis. Kč, a celková hodnota peněžních prostředků se tak zvýšila na částku 880 tis. Kč. To organizaci umožnilo vytvořit si finanční rezervu, která se stala zdrojem pro krytí budoucích provozních deficitů.

V následujících letech (s výjimkou 2019 a 2020) sledujeme záporné hodnoty cash flow, které odpovídají vykázaným ztrátám ve výsledku hospodaření. V letech, kdy přijaté příspěvky nebyly dostačující k pokrytí všech nákladů, nadace prokazatelně čerpala ze svých dříve vytvořených finančních rezerv. Tento odliv peněžních prostředků vedl k postupnému snižování rezervy, až se konečný stav peněžních prostředků v roce 2023 snížil na 94 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2016 se jedná o pokles o 89 %.

Tabulka 13 Zjednodušený výkaz cash flow 2016-2023 (v tis. Kč)

Položka v tis. Kč	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poáteční stav peněžních prostředků	197	880	469	254	285	397	255	237
Výsledek hospodaření	-1	-95	-198	-213	0	-66	-56	-109
Účetní odpisy DHM	0	0	0	6	32	34	34	34
Změna stavu zásob	0	0	0	0	0	0	-56	56
Změna stavu pohledávek	300	0	0	0	-20	20	-58	58
Změna stavu krátkodobých závazků	384	-316	-17	-27	119	-103	-5	-4
Změna stavu časového rozlišení pasiv	0	0	0	-3	2	0	0	-2
Změna stavu DHM	0	0	0	-256	-21	0	0	00
Změna stavu vlastního jmění	0	0	0	533	0	-72	-34	-34
Změna stavu fondů	0	0	0	0	0	7	157	-142
Čistý peněžní tok (cash flow)	683	-411	-215	31	112	-142	-18	-143
Konečný stav peněžních prostředků	880	469	254	285	397	255	237	94

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

Účetní ztráta nemusí být pro nadaci existenčním problémem, pokud je pokryta z rezerv, ale nízký stav peněžních prostředků na konci roku 2023 však ukazuje na téměř úplné vyčerpání těchto rezerv. Pokud v následujících obdobích nedojde ke zvýšení příjmů tak, aby pokryly veškeré náklady na poskytování péče včetně nákladů na odborný tým, nebo k přijetí jiných opatření vedoucích k dosažení kladného cash flow, může být ohroženo další fungování nadace.

8.6 Analýza poměrových ukazatelů

Tato část se věnuje analýze vybraných poměrových ukazatelů. S ohledem na specifika nadace, která neprovozuje vedlejší hospodářskou činnost, byly jako relevantní ukazatele pro finanční analýzu zvoleny ukazatel likvidity a ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů. Ostatní ukazatele, které byly popsány v rámci teoretické části, nebyly do analýzy zařazeny, protože s ohledem na strukturu výkazů nadace by jejich aplikace nepřinesla vypovídající výsledky. Některé složky majetku, které jsou pro výpočty výchozí, buď úplně chybí, nebo jsou ve srovnání s celkovou hodnotou zanedbatelné.

8.6.1 Autarkie

Ukazatel autarkie slouží k posouzení, do jaké míry je organizace schopná pokrýt náklady své činnosti z vlastních výnosů. Vzhledem k tomu, že nadace nevykonává vedlejší hospodářskou činnost, jsou veškeré její výnosy i náklady spojené výhradně s hlavní činností. Výpočet autarkie proto vychází pouze z údajů této oblasti.

Tabulka 14 Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů (v %)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023
Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů	100 %	83,2 %	85,1 %	78,8 %

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

Doporučená hodnota ukazatele je 100 % a více. Pozitivního výsledku nadace dosáhla pouze v roce 2020 při hodnotě 100 %, kdy byla schopná veškeré roční náklady pokrýt ročními výnosy. Výsledky následujících let ukazují, že nadace nebyla v těchto letech soběstačná v rámci hlavní činnosti – její běžné roční výnosy nepokrývaly veškeré roční náklady.

Vzhledem k tomu, že je nadace závislá výhradně na darech a nevykonává vedlejší hospodářskou činnost, nemá možnost výpadky ve výnosech hlavní činnosti kompenzovat jiným způsobem. Skutečnost, že nadace mohla i v těchto letech pokračovat ve své činnosti a hradit své náklady, je vysvětlena způsobem popsaným v analýze cash flow. Nadace kompenzovala tento roční deficit čerpáním finančních rezerv vytvořených v předchozích letech.

8.6.2 Likvidita

Ukazatel likvidity poskytuje informace o schopnosti organizace dostát svým závazkům a přeměnit majetek organizace v peníze.

Ukazatel běžné likvidity (III. stupeň)

Při výpočtu běžné likvidity se porovnávají oběžná aktiva s krátkodobými závazky, to nám umožňuje zjistit, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky organizace. V tabulce 15 jsou uvedeny výsledky ukazatele běžné likvidity za jednotlivé roky (2020-2023). Nejvyšší hodnotu, konkrétně 9,8, dosáhla organizace v roce 2022. Tento nárůst byl způsoben zvýšením oběžných aktiv, zejména v důsledku růstu hodnoty položky materiálu na skladě a jiných pohledávek, a zároveň došlo k poklesu krátkodobých závazků. V roce 2023 již organizace nevykazovala materiál na skladě a jiné pohledávky, což vedlo k poklesu hodnoty ukazatele likvidity.

Tabulka 15 Běžná likvidita (III. stupeň)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023
Běžná likvidita (III. stupeň)	2,9	6,2	9,8	2,9

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

Graf níže (obrázek 10) znázorňuje vývoj ukazatele běžné likvidity organizace ve sledovaném období v porovnání s horní hranicí doporučeného rozmezí 1,5 – 2,5. Tuto hranici organizace ve všech letech přesáhla, konkrétně v letech 2021 a 2022 byla likvidita mnohonásobně vyšší, než je doporučovaná hodnota. Vysoké hodnoty naznačují, že má organizace dostatek aktiv na splácení svých závazků.

Obrázek 10 Vývoj ukazatele běžné likvidity 2020-2023

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

Ukazatel pohotové likvidity (II. stupeň)

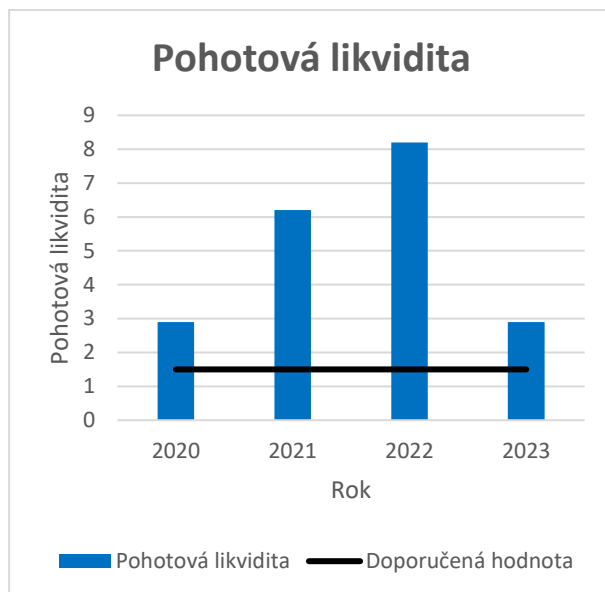
Při výpočtu pohotové likvidity dáváme do poměru oběžná aktiva, snižená o zásoby, a krátkodobé závazky. Oběžná aktiva jsou primárně tvořena finančním majetkem, tudíž se výsledky od běžné likvidity tolik neliší.

Tabulka 16 Pohotová likvidita (II. stupeň)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023
Pohotová likvidita (II. stupeň)	2,9	6,2	8,2	2,9

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

V případě pohotové likvidity se doporučená hodnota uvádí v rozmezí 1-1,5. Následující graf (obrázek 11) pohotové likvidity za jednotlivé roky ukazuje, že organizace ve všech sledovaných letech překročila horní hranici doporučeného rozmezí. Opět můžeme konstatovat, že výsledky jsou pozitivní, jelikož je organizace schopná splácet své závazky, pokud by prodala veškeré své zásoby.

Obrázek 11 Vývoj ukazatele pohotovostní likvidity 2020-2023

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

Ukazatel hotovostní likvidity (I. stupeň)

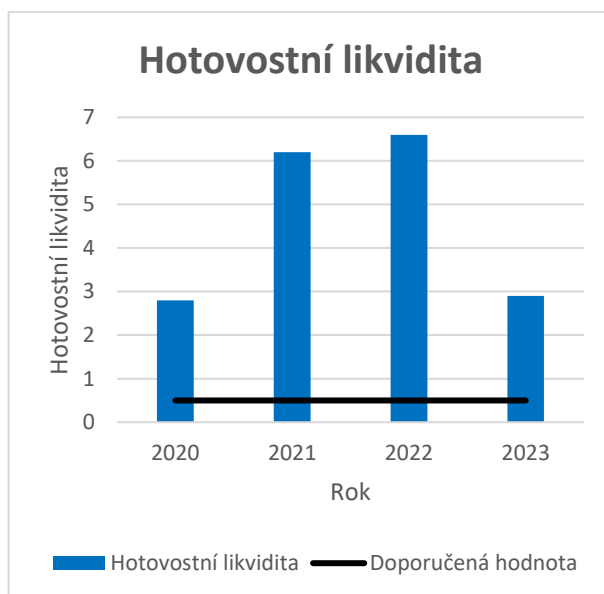
Při výpočtu hotovostní likvidity dáváme do poměru finanční majetek a krátkodobé závazky. Z tabulky níže je patrné, že mají hodnoty ze začátku rostoucí charakter, i když finanční prostředky i krátkodobé závazky klesaly. Tento růst je způsoben tím, že pokles krátkodobých závazků byl výraznější než pokles finančního majetku.

Tabulka 17 Hotovostní likvidita (I. stupeň)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023
Hotovostní likvidita (I. stupeň)	2,8	6,2	6,6	2,9

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

Doporučená hodnota tohoto ukazatele se uvádí v rozmezí 0,2 až 0,5. Na grafu níže (obrázek 12) je vidět, že nadace tuto doporučenou hodnotu několika násobně překročila ve všech sledovaných letech. Dle výsledků je nadace schopná rychle splatit své závazky, avšak takto vysoké hodnoty ukazatele zároveň poukazují na neefektivní využití finančních prostředků. Tyto prostředky by mohla zúročit a investovat do rozvoje, a tím zlepšit svou celkovou ekonomickou výkonnost.

Obrázek 12 Vývoj ukazatele hotovostní likvidity 2020-2023

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2020-2023)

9 ANALÝZA ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ NADACE

V rámci analýzy zdrojů financování nadace Most k domovu Zlín je nejprve popsáno, z jakých zdrojů nadace získává prostředky pro svou činnost. Dále je sledováno, jaký podíl jednotlivé zdroje tvoří na celkovém financování a jak se jejich podíl a hodnota v průběhu let měnily. Pro lepší představu o možnostech financování neziskových organizací je do analýzy také zařazeno srovnání s dalšími podobně zaměřenými organizacemi, které ukazuje, z jakých zdrojů čerpají prostředky a jaké přístupy využívají k získávání financí. Zjištění ze srovnání zároveň slouží jako inspirace pro další rozvoj financování analyzované nadace.

9.1 Přehled zdrojů financování nadace

Tato podkapitola se detailně věnuje zdrojům, ze kterých Nadace Most k domovu Zlín čerpá prostředky pro svou činnost.

9.1.1 Vlastní zdroje financování

Vlastní zdroje, definované jako příjmy, které si nezisková organizace vytváří sama, mají v případě Nadace Most k domovu Zlín velmi malé zastoupení v jejím provozním financování. Mezi příjmy z vlastní činnosti lze zařadit případné výtěžky z benefičních akcí, například akcí pořádaných ve spolupráci s Městským divadlem Zlín, se kterým nadace spolupracuje od roku 2022. Tyto akce mohou generovat příjem (např. ze vstupného) a zároveň naplňují poslání v oblasti osvěty.

Jiné formy vlastních zdrojů definované v teoretické části, jako jsou členské příspěvky nebo příjmy z doplňkové činnosti, nadace dle dostupných informací nevyužívá.

9.1.2 Cizí zdroje financování

Cizí zdroje, definované jako návratné externí prostředky (typicky úvěry), nejsou dle výročních zpráv a účetních závěrek nadací pro financování jejího provozu využívány.

Nadace typicky nevyužívají úvěry pro financování své činnosti z několika důvodů. Jejich provoz je primárně založen na nenávratných zdrojích, jako jsou dary a granty, nikoli na generování zisku, který by sloužil ke splácení dluhu a úroků. Příjmy nadace jsou navíc často nepředvídatelné, a tak mohou být pravidelné splátky úvěru vysoce rizikové. Dárci zároveň očekávají, že jejich příspěvky budou maximálně využity pro účely nadace, ne na úhradu úroků.

9.1.3 Potenciální zdroje financování

Tato kategorie zdrojů, které organizace získává na základě žádostí a rozhodnutí externích subjektů (veřejných i soukromých) představuje pro nadaci naprosto klíčový a dominantní zdroj financování. Lze je dále členit na:

Příspěvky z rozpočtu územních samospráv (veřejné zdroje)

V souladu s teoretickou možností získávat prostředky od územně samosprávných celků, nadace pravidelně a úspěšně žádá statutární město Zlín o příspěvek na projekt s názvem „Poskytování dlouhodobé paliativní péče těžce nemocným pacientům prostřednictvím Domáciho hospice Most k domovu Zlín“ a příspěvek je následně poskytován z fondu zdraví statutárního města Zlína, který je zřízen na podporu projektů v oblasti zdraví a prevence. Jedná se o stabilní, i když objemově menší, část financování.

Příspěvky nadací a nadačních fondů

Nadace získává prostředky i od jiných nadačních subjektů na základě předložených projektů a žádostí. Ve výročních zprávách jsou pravidelně uváděni různí nadační dárci, kteří podporují vybrané aktivity a programy nadace.

Dárcovství

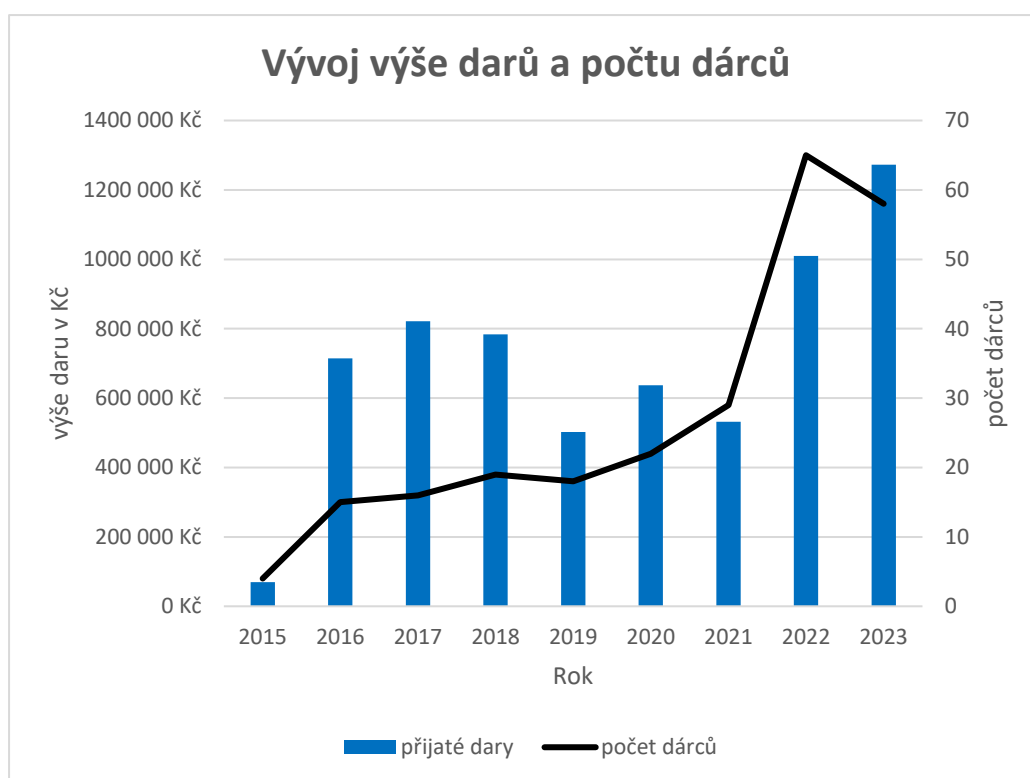
Dárcovství je pro nadaci velmi důležitým a nejvíce zastoupeným zdrojem financování. Finanční podporu získává od několika podnikatelských subjektů, od některých z nich i opakovaně, to ukazuje na budování dlouhodobé spolupráce. Kromě přímých darů se nadace také zapojuje do grantových programů a soutěží, jako například „ČSOB Pomáhá regionům“. Současně je dalším důležitým zdrojem individuální dárcovství. Podpora ze strany veřejnosti, doložená širokou základnou dárců uvedenou ve výročních zprávách, potvrzuje silnou komunitní vazbu a zájem o činnost nadace. K oslovení dárců nadace využívá i moderní online nástroje, jako je online dárcovská platforma Darujme.cz, která umožňuje snadné a bezpečné darování.

9.2 Analýza struktury zdrojů financování

Následující tabulky a grafy shrnují vývoj klíčových zdrojů financování nadace v letech 2015-2023 na základě dat z výročních zpráv.

Graf na obrázku 13 ukazuje, jak se vyvíjela celková výše přijatých příspěvků (darů) a počet dárců (přispívající částkou větší než 1 000 Kč) po celou dobu fungování nadace. Sloupcová část zobrazuje celkovou výši skutečně přijatých darů, zatímco černá linie znázorňuje počet dárců. Zajímavý je vývoj počtu dárců, který výrazně roste od roku 2020 s vrcholem v roce 2022 (65 dárců). Při srovnání let 2020 a 2022, nadace v roce 2022 oslovila o 37 % více individuálních dárců a o 21 % více firemních dárců.

I když v roce 2023 došlo k mírnému poklesu počtu evidovaných dárců, výše darů přesto vzrostla, to naznačuje buď vyšší průměrnou hodnotu daru, nebo že k celkovému navýšení přispěl větší objem menších částek, například díky úspěšnému využití online platform. Celkově graf ukazuje rostoucí zapojení komunity a úspěch v oslovování dárců.

Obrázek 13 Vývoj výše darů a počtu dárců v letech 2015-2023

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

Tabulka 18 ukazuje celkový objem přijatých prostředků ze dvou hlavních zdrojů financování, příspěvky z rozpočtu ÚSC a dary. Příspěvky od dárců jsou konzistentně vyšší než příspěvky z rozpočtu ÚSC. Příspěvky z ÚSC vykazují relativní stabilitu s vrcholem v roce 2020. Do roku 2021 nadace veškeré tyto příjmy, tedy jak dary od individuálních dárců, firemních dárců a dary od jiných neziskových organizací, tak i příspěvky z rozpočtu

ÚSC, účtuje souhrnně do výnosů v položce přijaté příspěvky (dary). Tuto metodiku změnila a od roku 2021 začala přijaté dary účtovat nejdříve do fondů, podle jejich způsobu využití.

Tabulka 18 Přijaté příspěvky v letech 2015-2023 (v Kč)

Zdroje financování	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Příspěvky z rozpočtu ÚSC	0	120 000	120 000	150 000	150 000	170 000	120 000	96 000	90 000
Dárci	70 000	594 460	702 000	633 347	352 000	467 000	412 003	913 338	1 183 041

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

Horizontální analýza ukazuje, jak se hodnota darů v průběhu let vyvíjela a měnila. Zatímco příspěvky z rozpočtu ÚSC mají stabilnější vývoj, příjmy od dárců vykazují velké meziroční výkyvy.

Statutární město Zlín, jak již bylo zmíněno, poskytuje příspěvky ze svého fondu zdraví formou neinvestiční dotace. Relativní stabilita příspěvků z ÚSC souvisí s mechanismem jejich přidělování. Podle dostupných kritérií se výše podpory pro mobilní specializovanou paliativní péči stanovuje na základě vzorce:

$$VÝŠE\ FINANČNÍ\ PODPORY = KOEFICIENT * POČET\ VÝKONŮ\ V\ ODBORNOSTI\ 926$$

Koeficient pro výpočet finanční podpory na mobilní specializovanou paliativní péči v odbornosti 926 stanovuje statutární město Zlín v rámci svého dotačního programu. Pro rok 2025 je tento koeficient stanoven na 500 Kč za jeden výkon v odbornosti 926 (domácí paliativní péče o pacienta v terminálním stavu). Výše podpory je tedy vázána na objem prokazatelně poskytnuté péče v předchozím roce, to může vést k menším meziročním výkyvům než u darů. Důležité je také zmínit, že i takto vypočtená částka může být hodnotitelem (městem) poměrově snížena, pokud celkový objem finančních prostředků nestačí k pokrytí všech žádostí v plné výši.

Největší nárůst příspěvků v rámci horizontální analýzy vidíme v roce 2016 (z hodnoty 0 Kč na hodnotu 120 000 Kč). Absence příspěvku v prvním roce (2015) je logická, protože výpočet se dle stanovených kritérií odvíjí od počtu výkonů v předcházejícím roce, který při zahájení činnosti nadace neexistoval. Růst příspěvků v následujících letech ukazuje zvyšující se aktivitu nadace a zvyšující se počet pacientů a vykázaných výkonů v odbornosti

926, jak je uvedeno ve výročních zprávách nadace. Výrazný výkyv příspěvků o 20 tis. Kč v roce 2020 (na celkových 170 tis. Kč) souvisí s usnesením Rady města Zlína, kterým byl nadaci schválen dodatečný finanční dar na konkrétní účel (pořízení kyslíkových koncentrátorů). V posledních letech došlo k poklesu finanční podpory města, který mohl být způsoben buď napjatým rozpočtem a snížením dotací všem organizacím, nebo menšími výkyvy v počtu výkonů, které se započítávají do žádosti.

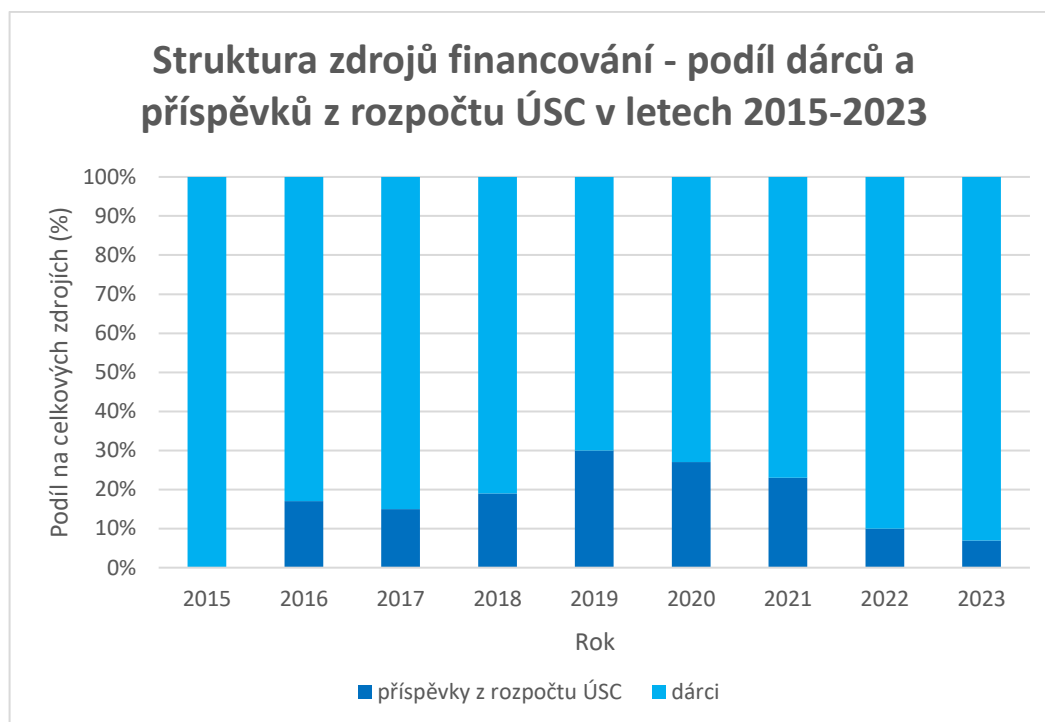
Průměrné roční tempo růstu hodnoty darů přijatých pouze od dárců mezi lety 2015 až 2023 je přibližně 42,4 % ročně. Hodnota ukazuje, že dary dlouhodobě významně rostly, i přesto že docházelo mezi jednotlivými roky k výkyvům. Největší nárůst hodnoty darů i počtu dárců pozorujeme v letech 2022 a 2023. V těchto letech nadace začala využívat online platformu Darujme.cz, která jí umožnila oslovit více dárců. Hodnota darů se nejdříve v roce 2022 zvýšila z částky 412 003 Kč na 913 338 Kč a následně na částku 1 183 041 Kč v roce 2023.

Tabulka 19 Horizontální analýza přijatých příspěvků v letech 2015-2023 (v Kč)

Zdroje financování	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Příspěvky z rozpočtu ÚSC	120 000	0	30 000	0	20 000	-50 000	-24 000	-6 000
Dárci	524 460	107 540	-68 653	-281 347	115 000	-54 997	501 335	269 703

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

Graf struktury zdrojů financování (obrázek 14) potvrzuje vysokou závislost nadace na darech. Ve všech sledovaných letech je podíl darů více než 70 %. Z předchozí analýzy víme, že absolutní výše příspěvků z rozpočtu ÚSC vykazuje relativní stabilitu s menšími meziročními změnami. Proto změny v procentuálním podílu jednotlivých zdrojů, které vidíme v tomto grafu, jsou především důsledkem výrazných výkyvů v objemu přijatých darů.

Obrázek 14 Struktura zdrojů financování - podíl dárců a příspěvků z rozpočtu ÚSC v letech 2015-2023 (v %)

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2015-2023)

9.3 Srovnání s obdobnými organizacemi

Tato podkapitola se věnuje srovnání nadace Most k domovu Zlín s dalšími neziskovými organizacemi působícími v České republice v příbuzných oblastech. Cílem je porovnat strukturu a objem financování, finanční velikost a výsledky hospodaření analyzované nadace a vybraných subjektů. Analýza má identifikovat potenciální rozdíly v přístupech k financování a nabídnout inspiraci pro diverzifikaci zdrojů nadace Most k domovu Zlín.

Pro účely srovnání byly vybrány dvě neziskové organizace. Organizace A se zaměřuje na zlepšování kvality života a podporu pacientů se závažným onemocněním, zejména v oblasti onkologie, dále podporuje zdravotnická a sociální zařízení poskytující péči, koordinuje dobrovolnickou činnost zaměřenou na pomoc nemocným a jejich blízkým a realizuje osvětové aktivity týkající se potřeb pacientů a jejich rodin. Organizace B se zaměřuje na podporu rozvoje hospicového hnutí, poskytuje finanční i materiální pomoc lůžkovým a domácím hospicům a provozuje poradenskou linku pro terminálně nemocné a jejich blízké a půjčovnu kompenzačních pomůcek.

Tabulka 20 ukazuje srovnání organizací z hlediska výše bilanční sumy a hospodářských výsledků ke konci sledovaného období. Organizace A vykázala bilanční sumu v částce 695 tis. Kč. Organizace disponuje dlouhodobým majetkem v hodnotě 626 tis. Kč, který se skládá z budovy (větší část hodnoty je odepsaná) a hmotných movitých věcí (vybavení provozovaných kaváren). V rámci krátkodobého majetku převažují finanční prostředky na účtech. Na straně pasiv převažují cizí zdroje (76 %), tvořené z přijatého krátkodobého provozního úvěru v částce 250 tis. Kč a dalších závazků, zejména k zaměstnancům. Organizace B vykázala bilanční sumu v částce 2 770 tis. Kč. Organizace disponuje již zcela odepsaným hmotným majetkem, a tak má největší podíl krátkodobý finanční majetek. Na straně pasiv převažují vlastní zdroje, převážně tvořené položkou výsledek hospodaření.

Obě srovnávané organizace, na rozdíl od analyzované nadace, dosáhly kladného výsledku hospodaření.

Tabulka 20 Porovnání bilanční sumy a VH neziskových subjektů

	Nadace Most k domovu Zlín	Organizace A	Organizace B
Bilanční suma	240 000 Kč	695 000 Kč	2 770 000 Kč
Výsledek hospodaření	-109 000 Kč	32 000 Kč	289 000 Kč

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2023)

Následující tabulka 21 uvádí procentuální rozložení jednotlivých složek příjmů analyzované nadace a dvou srovnávaných organizací. Ve srovnání s analyzovanou nadací, která je financovaná především z přijatých darů (92%), vykazují obě srovnávané organizace podstatně diverzifikovanější strukturu financování. Organizace A měla nejvýznamnější zdroj příjmů z vlastní činnosti (38 %). Tento vysoký podíl, který u naší analyzované nadace dosahoval pouze 1 %, pochází u organizace A především z provozu kaváren v nemocničních zařízeních a z menší části z výtěžků pořádaných osvětových a benefičních akcí, jako byly preventivní dny nebo charitativní běh. Druhým největším zdrojem byly dotace z rozpočtu ÚSC, které tvořily 26 % příjmů, a byly využívány na provoz zmíněných kaváren, na podporu zdravotně znevýhodněných osob a na oblast dobrovolnictví. Teprve na třetím místě jsou dary od fyzických (FO) a právnických osob (PO) s podílem 28 % na celkových příjmech. Organizace A na oslovování dárců také využívá online platformu Darujme.cz. Podobně jako analyzovaná nadace, organizace A získává příspěvky z rozpočtu ÚSC, které nebyly

klasifikovány jako dotace. Dále pouze minimální podíl (2 %) tvořila státní dotace, konkrétně poskytnutá Ministerstvem vnitra v rámci programu rozvoje dobrovolnické služby.

Odlišný, avšak také diverzifikovaný model financování, vykazovala ve srovnání s analyzovanou nadací organizace B. Jejím největším zdrojem byly dary od fyzických a právnických osob, které tvořily 46 % příjmů. Tato organizace, stejně jako analyzovaná nadace, využívá online platformy jako je Darujme.cz a k tomu využívá dalších platform například Donio.cz nebo Givt.cz. Hned druhým zdrojem byla státní dotace s podílem 40 %. Tato významná dotace od Ministerstva práce a sociálních věcí byla poskytnuta na provoz registrované sociální služby jejich poradenské linky pro terminálně nemocné a jejich blízké. Podobně jako analyzovaná nadace (7 %) získala organizace příjmy formou příspěvků z rozpočtu ÚSC. Dalších 5 % pak plynulo z vlastní činnosti a v menší míře (2 %) i příjmy z doplňkové činnosti, jedná se o příjmy ze zápůjček kompenzačních pomůcek z jejich půjčovny.

Celkově můžeme zhodnotit, že zatímco organizace A kombinovala hlavně příjmy z vlastní činnosti, dotace z rozpočtu ÚSC a dary, organizace B se primárně spoléhala na příjmy z darů a státní dotace, doplněné o menší příjmy z vlastní činnosti. Zároveň mají obě srovnávané organizace zřízenou veřejnou sbírku.

Tabulka 21 Struktura příjmů organizací v %

	Nadace Most k domovu Zlín	Organizace A	Organizace B
Dary (FO a PO)	92 %	28 %	46 %
Příspěvky z rozpočtu ÚSC	7 %	6 %	7%
Státní dotace	0 %	2 %	40 %
Dotace z rozpočtu ÚSC	0 %	26 %	0 %
Příjmy z vlastní činnosti	1 %	38 %	5 %
Příjmy z doplňkové činnosti	0 %	0 %	2 %
Příjmy celkem	100 %	100 %	100 %

(zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv 2023)

Z provedeného srovnání jasně vyplývá výrazně nižší diverzifikace zdrojů financování Nadace Most k domovu Zlín ve srovnání s organizacemi A a B. Zatímco analyzovaná nadace spoléhá téměř výhradně na dary, obě srovnávané organizace ukazují úspěšné zapojení dalších zdrojů. Inspirativní může být zejména příklad organizace A, které se daří generovat významnou část příjmů z vlastní činnosti. Nadace by proto mohla zvážit a prozkoumat potenciál rozvoje vlastních aktivit generujících příjem, které by byly v souladu s jejím posláním. Další možností může být rozšíření online fundraisingových kanálů. Příklad organizace B ukazuje, že zapojením širšího spektra platform, jako jsou Darujme.cz, Donio.cz nebo Givt.cz, lze oslovit nové cílové skupiny a zvýšit dosah kampaní. V neposlední řadě, skutečnost, že obě srovnávané organizace využívají veřejné sbírky, otevírá další oblast, kterou by nadace mohla zvážit pro rozšíření svého fundraisingového portfolia. Také úspěšné čerpání dotací, ať už z rozpočtu ÚSC nebo státních, naznačuje, že aktivní vyhledávání a žádání o grantové příležitosti by mohlo představovat další cestu k posílení finanční stability. Veškeré tyto možnosti mohou přispět k větší finanční nezávislosti a jejich možnosti budou dále rozpracovány v další kapitole.

10 ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ

Provedená analýza nadace Most k domovu Zlín odhalila několik skutečností, se kterými se nadace potýkala během let svého fungování. Analýza hospodaření ukázala opakované vykazování účetní ztráty a významný pokles finančních rezerv. Interpretaci těchto výsledků a meziroční srovnatelnost však částečně komplikuje i změna v účetní politice od roku 2021, kdy ne všechny přijaté a použité dary procházejí výnosovou a nákladovou stranou výkazu zisku a ztráty. Analýza financování potvrdila závislost na nestabilních darech a nedostatečnou diverzifikaci zdrojů. Na konci sledovaného období v roce 2023 veškeré tyto faktory signalizují stav ohrožující budoucí fungování nadace.

Podrobnější pohled na hospodaření ukazuje, že celkové výnosy, tvořené převážně přijatými dary fyzických osob, firemních dárců, jiných neziskových organizací a příspěvky statutárního města Zlína a jen v malé míře příjmy z vlastní činnosti, byly ve většině sledovaných let nižší než celkové náklady. Ty byly převážně tvořeny osobními náklady multidisciplinárního týmu, z menší částí spotřebou materiálu a energie, ostatními službami a účetními odpisy Lavičky Václava Havla. Je přitom specifické, že tato lavička, která by mohla být vnímána jako umělecké dílo bez odpisů, je nadací zaúčtovaná jako dlouhodobý hmotný majetek a je tedy každoročně odepisovaná. Jak potvrdily výsledky ukazatele autarkie, pouze v roce 2020 nadace dokázala pokrýt veškeré náklady svými výnosy. Záporný výsledek hospodaření měl následně vliv na finanční rezervy nadace. Místo jejich udržování nebo zhodnocování docházelo k jejich postupnému čerpání, to dokládají i hodnoty ukazatele likvidity, které se také postupně snižují. Tento odliv peněžních prostředků vedl k optické změně struktury aktiv, kdy se zvýšil podíl dlouhodobého majetku. Na straně pasiv se záporný výsledek hospodaření promítl do snižování vlastních zdrojů.

Při srovnání s jinými organizacemi, které bylo provedeno v rámci analýzy financování, se ukázal rozdíl v diverzifikaci zdrojů. Zatímco srovnávané organizace kombinovaly příjmy z darů s jinými zdroji (dotace, příjmy z vlastní nebo doplňkové činnosti), nadaci Most k domovu Zlín chybějí další významnější zdroje financování, které by mohly zmírnit závislost na darech. Tyto alternativní zdroje by navíc mohly nejen pokrýt provozní náklady, ale také vytvořit finanční rezervy, které by nadace v budoucnu mohla efektivně využít nebo dále zhodnotit.

Současný stav hospodaření a financování nadace je velmi rizikový. Čerpání finančních rezerv, pokračující závislost na nestabilních a nedostatečně diverzifikovaných příjmech a neschopnost pokrývat náklady z běžných výnosů ohrožují její další fungování. Zajištění fungování nadace do budoucna vyžaduje přijetí konkrétních opatření. Důležité je aktivně vyhledávat nové a stabilnější zdroje financování. Mezi ně patří například systematické čerpání grantů a dotací nebo rozvoj vlastní a doplňkové činnosti v souladu s posláním nadace. Dále je vhodné zvážit úpravu současné struktury výdajů. Cílem těchto kroků by mělo být dosažení dlouhodobě vyrovnaného hospodaření a obnova nezbytných finančních rezerv.

11 NÁVRH DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ SOUČASNÉHO STAVU FINANCOVÁNÍ

Rozšíření online fundraisingových kanálů

Analýza hospodaření i financování jednoznačně potvrdila, že hlavním a dominantním zdrojem financování nadace je dárcovství, které v posledních letech tvořilo více než 70 % a v roce 2023 dokonce 92 % celkových příjmů. Nadaci se daří budovat vztahy s firemními dárci a zároveň úspěšně oslovovat individuální dárce, to dokládá rostoucí počet dárců v posledních letech a nárůst výše darů, zejména po zavedení online platformy Darujme.cz. Nadace by tento růst mohla podpořit využitím i dalších online platform, které využívá i jedna ze srovnávaných organizací.

Donio.cz je crowdfundingová platforma, která umožňuje zakládat sbírky s dobročinným nebo projektovým záměrem. Výhodou této platformy je skutečnost, že si neúčtuje žádné poplatky ani provize a celá vybraná částka je převedena přímo příjemci. U dobročinných sbírek navíc není podmínkou dosažení celé cílové částky. Zároveň platforma umožňuje vytvořit u sbírky příběh, který přiblíží veřejnosti konkrétní situaci, na kterou sbírka reaguje. Takový příběh má potenciál oslovit větší množství dárců a vyvolat v nich motivaci k pomoci. Naopak nevýhodou je nutnost dosáhnout určitého procenta cílové částky, protože pokud se tohoto procenta nedosáhne, jsou peníze vráceny zpět přispěvatelům. Další nevýhodou může být nutná administrativa k založení sbírky a zároveň nároky na propagaci. Úspěšnost sbírky do velké míry závisí na marketingové aktivitě samotné organizace (např. sociální sítě, e-mailing).

Givt.cz funguje na odlišném principu. Platforma propojuje online nákupy s podporou neziskových organizací. Při nákupu přes partnerské e-shopy, se kterými platforma spolupracuje, může zákazník zvolit organizaci, na kterou půjde část z jeho útraty, a to bez navýšení ceny produktu pro koncového zákazníka. Mezi výhody této platformy patří široká síť zapojených obchodů a možnost dlouhodobé spolupráce bez potřeby kampaní. Na druhou stranu mezi nevýhody patří nižší výnosnost, jelikož jednotlivé částky z nákupů jsou malé, a tak pro získání větší částky je potřeba velký počet aktivních podporovatelů. Zároveň, stejně jako u předchozí platformy, je nutné o této možnosti své podporovatele informovat.

Rozvoj vlastní činnosti

Příjmy z vlastní činnosti jsou pro nadaci zatím zanedbatelné, i zde se objevuje oblast s potenciálem rozvoje. Nadace ve výroční zprávě mezi plány do dalších let zmiňuje organizaci edukační činnosti na téma paliativní péče mezi lékaři a zdravotnickým personálem ve Zlínském kraji. Právě realizace těchto vzdělávacích akcí může být pro nadaci příležitostí nejen k naplnění poslání v oblasti osvěty, ale potenciálně i k částečnému generování vlastních příjmů.

Jednou z konkrétních možností, kterou může nadace v této oblasti využít, je grantový program **Nadace ČEZ** – „Podpora regionů“. Tato nadace se dlouhodobě zaměřuje na podporu veřejně prospěšných projektů, v oblasti zdravotnictví, sociální péče nebo vzdělávání. V minulosti financovala například projekt na zajištění mzdy pracovníka, který zároveň realizoval vzdělávání odborné i laické veřejnosti v oblasti paliativní péče, péče o pozůstalé apod. Tento projekt potvrzuje, že vzdělávací činnost v oblasti paliativní péče odpovídá záměrům Nadace ČEZ a má reálnou šanci na získání podpory.

Nadace by mohla prostřednictvím programu „Podpora regionů“ žádat o grant na realizaci edukačního semináře pro zdravotníky, včetně zajištění odborných lektorů, pronájmu prostor, pořízení vzdělávacích pomůcek nebo částečného pokrytí mzdových nákladů. Žádost se podává online prostřednictvím webového portálu a musí obsahovat:

- přesný název a popis projektu,
- jeho rozpočet,
- časový harmonogram,
- přínos projektu pro komunitu a region,
- identifikaci žadatele včetně doložení právní subjektivity (např. stanovy, výroční zpráva).

Výhody podpory z Nadace ČEZ:

- Nadace ČEZ neomezuje maximální výši příspěvku, to nadaci umožňuje žádat o prostředky odpovídající rozsahu projektu,
- nadace může podat žádost kdykoli během roku.

Nevýhody podpory z Nadace ČEZ:

- je zde velká konkurence mezi žadateli, protože grantové řízení je otevřené pro řadu neziskových organizací,
- administrativní náročnost a povinnost vyúčtování.

Další možností, kterou by nadace mohla využít při organizování takových akcí, je získání podpory od **Nadace Divoké husy**, která v rámci svého programu zdvojnásobuje výtěžky z benefičních akcí. Nadace by tak mohla uspořádat například odborný seminář pro zdravotníky, nebo veřejnou benefiční akci (divadlo) a výtěžek z ní by Nadace Divoké husy zdvojnásobila (až do výše 60 000 Kč).

Výhody podpory od Nadace Divoké Husy:

- možnost získání příspěvku až do výše 60 000 Kč formou znásobení výtěžku akce,
- nadace předkládá přehledné pokyny k žádosti a následnému výkaznictví,
- možnost navázání nových partnerství a získání mediální pozornosti.

Nevýhody podpory od Nadace Divoké Husy:

- financování je podmíněno uspořádáním akce, úspěch žádosti tedy závisí na schopnosti nadace uspořádat veřejnou akci, která přinese výtěžek,
- administrativní zátěž - vyžaduje se žádost, zpráva, účetní doklady, fotografie apod.,
- grant lze využít pouze na předem schválený konkrétní účel.

Další možností, kterou by nadace mohla využít při rozšiřování financování svých aktivit, je získání odborné záštity **České společnosti paliativní medicíny (ČSPM)**. ČSPM podporuje vzdělávací aktivity v oblasti paliativní medicíny formou odborného zajišťování projektů, které odpovídají jejím hodnotám a odborným standardům. Pro nadaci by tato záštita mohla představovat důležitý nástroj ke zvýšení důvěryhodnosti a odborné hodnoty pořádaných akcí. Zároveň by mohla usnadnit spolupráci s jinými zdravotnickými zařízeními nebo nemocnicemi, a tím zvýšit účast a celkový dopad edukační činnosti.

Výhody záštity ČSPM:

- zvýšení odborné důvěryhodnosti a prestiže akce (využití loga ČSPM na propagačních materiálech),

- záštita je bezplatná.

Nevýhody záštity ČSPM:

- neposkytuje žádnou finanční podporu,
- administrativní úkony spojené s podáním žádosti (žádost je nutné podat minimálně 30 dní před akcí).

Rozvoj doplňkové činnosti

Při srovnání struktury příjmů analyzované nadace s organizací B se jako jeden z osvědčených způsobů financování ukázaly příjmy z doplňkové činnosti. Organizace B, která se také zaměřuje na činnost v oblasti paliativní péče, využívá své kapacity a dostupné vybavení k provozování půjčovny kompenzačních pomůcek. Analyzovaná nadace ve svých výročních zprávách uvádí, že tyto pomůcky nakupuje, to naznačuje potenciál pro rozšíření činnosti. Bylo by vhodné proto zvážit, zda disponuje dostatečnými kapacitami i mimo okruh svých pacientů a mohla by kompenzační pomůcky nabízet širší veřejnosti za poplatek.

Dotace a granty

Příspěvky z rozpočtu statutárního města Zlína představují stabilní, avšak objemově menší a v posledních letech klesající zdroj financování. Jejich výše navíc závisí na výpočtu dle výkonů. Klíčovým zjištěním je nevyužitý potenciál grantů a dotací. Na rozdíl od srovnávaných organizací, které úspěšně žádaly a čerpaly dotace ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu ÚSC, nadace nevyužívá žádné z těchto zdrojů financování. Pro nadaci je důležité, aby aktivně vyhledávala a žádala o granty a dotace. To zahrnuje zavedení systematického monitoringu grantových výzev na státní, regionální i místní úrovni, stejně jako výzev soukromých nadací.

V oblasti, ve které nadace působí, se nabízí možnost získávat dotace například od Ministerstva zdravotnictví ČR. Podle posledních dostupných informací z proběhlých výzev, konkrétně z dotačního programu „Podpora zdraví a zdravotní péče pro rok 2025“, nadace samotná není mezi oprávněnými žadateli. Na základě podmínek této poslední známé výzvy se však nabízí možnost, aby o dotaci požádal domácí hospic, který nadace financuje. Ten by mohl být oprávněným žadatelem, pokud by splnil veškerá ostatní kritéria výzvy.

Další možností by mohly být nadační příspěvky od jiných subjektů, jako je Nadace Komerční banky – Jistota, která se zaměřuje na podporu paliativní péče, konkrétně na vzdělávání, síťování a předávání dobré praxe. Dle jejich poslední dostupné grantové výzvy

mohly o příspěvek žádat výhradně nestátní neziskové organizace, tedy i nadace. Podporovány byly projekty do výše 250-300 tis. Kč s délkou trvání jeden rok a příspěvek bylo možné využít například na mzdové náklady odborníků. Nebylo povoleno čerpat příspěvek na investice a běžný provoz organizací. Pro úspěšnou žádost bylo nutné vyplnit online formulář a zaslat e-mailem projektový záměr a podrobný rozpočet. Bylo by tedy vhodné tyto programy průběžně sledovat a v případě zveřejnění další podobné výzvy, které nadace dle dostupných informací plánuje, okamžitě reagovat. V tuto chvíli tedy nelze přesně určit podmínky účasti ani výhody a nevýhody případného zapojení. Potenciálním problémem, který může nastat, je stejně jako u žádosti o grant Nadace ČEZ vysoký počet žadatelů a tedy velká konkurence.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo pomocí provedených analýz, především analýzy zdrojů financování nadace, zhodnotit stav financování a navrhnout konkrétní možnosti zlepšení současného stavu financování nadace.

V teoretické části práce, která byla rozdělena do čtyř kapitol, byla zpracována literární rešerše týkající se neziskových organizací a jejich zdrojů financování se zaměřením na nadace. Obsahem první kapitoly byla definice neziskových organizací, jejich základní charakteristika, stručný přehled historického vývoje v České republice a jejich role v ekonomice. V druhé a třetí kapitole byly definovány druhy neziskových organizací, nejdříve dle kritérií z globálního hlediska a dle zřizovatele a následně konkrétní druhy organizací dle legislativy. Čtvrtá kapitola se věnovala financování těchto subjektů a jednotlivým finančním zdrojům. Poslední kapitola představila metody finanční analýzy aplikovatelné na neziskové organizace.

V praktické části práce byla nejdříve představena vybraná analyzovaná nadace, její poslání a činnost v oblasti paliativní péče. Následně byla provedena analýza hospodaření vybrané nadace. V rámci analýzy hospodaření byla pomocí horizontální a vertikální analýzy zkoumána struktura a vývoj aktiv, pasiv, výnosů a nákladů. Dále byly vypočteny ukazatele autarkie a likvidity a srovnány s doporučovými hodnotami. Následovala analýza zdrojů financování, která nejdříve poskytla přehled zdrojů, které nadace využívá ke svému financování, a dále byla také pomocí horizontální a vertikální analýzy provedena analýza struktury těchto zdrojů. Pro získání přehledu o zdrojích financování a inspirace pro vybranou nadaci bylo provedeno srovnání s obdobnými organizacemi.

Na základě zjištění z provedených analýz bylo zhodnoceno, že současný stav hospodaření a financování Nadace Most k domovu Zlín je rizikový a ohrožuje její budoucí fungování. Proto byly formulovány konkrétní doporučení. Ta se soustředí především na aktivní diverzifikaci zdrojů financování, včetně rozšíření online fundraisingových kanálů (např. platformy Donio.cz nebo Givt.cz), systematického vyhledávání a žádání o relevantní granty a dotace a prozkoumání potenciálu rozvoje vlastní činnosti jako doplňkového zdroje příjmů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

BOUKAL, Petr, 2013. *Fundraising pro neziskové organizace*. Expert. Praha: Grada. ISBN 9788024744872.

DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan, 2016. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 9788075521033.

FINKLER, Steven A.; CALABRESE, Thad D. a SMITH, Daniel L., 2023. *Financial management for public, health and not-for-profit organizations*. Seventh edition. Thousand Oaks: SAGE/CQ press. ISBN 978-1-0718-3533-3.

JOŠT, Marek, 2019. *Nestátní neziskové organizace: právní úprava, účetnictví, audit, transparentnost*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE. ISBN 9788024523255.

KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. C.H. Beck pro praxi. Praha: C. H. Beck. ISBN 8071797782.

KRECHOVSKÁ, Michaela; HEJDUKOVÁ, Pavlína a HOMMEROVÁ, Dita, 2018. *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Expert. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024730752.

KRYŠKOVÁ, Šárka, 2022. *Nestátní neziskové organizace - právní úprava, účetnictví, audit, daně*. 2. aktualizované vydání. Teoretik. Praha: Leges. ISBN 9788075026101.

PAVELKOVÁ, Drahomíra; KNÁPKOVÁ, Adriana; ŠTEKER, Karel a REMEŠ, Daniel, 2017. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady - 3., kompletně aktualizované vydání*. Grada. ISBN 9788027105632. Dostupné také z: <https://www.bookport.cz/AccountSaml/SignIn/?idp=https://shibboleth.utb.cz/idp/shibboleth&returnUrl=/kniha/financni-analyza-4265/>.

PELIKÁNOVÁ, Anna, 2024. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 4., aktualizované vydání. Účetnictví a daně. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788027152490.

REKTOŘÍK, Jaroslav, 2010. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 9788086929545.

RŮČKOVÁ, Petra, 2021. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Finance. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788027131242.

STEJSKAL, Jan; KUVÍKOVÁ, Helena a MAŤÁTKOVÁ, Kateřina, 2012. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 9788073579739.

STRNADOVÁ, Zuzana, 2019. *Co by měl vědět příjemce dotace*. Finance a investování. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024730769.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ, 2012. *Public relations, fundraising a lobbying pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024740409.

ŠEDIVÝ, Marek a MEDLÍKOVÁ, Olga, 2017. *Úspěšná nezisková organizace*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Manažer. Praha: Grada. ISBN 9788027102495.

VÍT, Petr, 2015. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Manažer. Praha: Grada. ISBN 9788024754772.

Legislativa

ČESKO. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích ze dne 2. října 1991. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3?text=c%C3%ADrkve>. [cit. 2025-05-14].

ČESKO. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ze dne 12. prosince 1991. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>. [cit. 2025-05-14].

ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ze dne 20. listopadu 1992. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>. [cit. 2025-05-14].

ČESKO. Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách ze dne 22. dubna 1998. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111?text=vysok%C3%A9%C5%A1koly>. [cit. 2025-05-14].

ČESKO. Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ze dne 27. listopadu 2001. Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010-2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3?text=c%C3%ADrkve>. [cit. 2025-05-14].

ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (nový) ze dne 3. února 2012. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2025-05-14].

Dokumenty

ČSÚ, 2024. *Dobrovolnictví v ČR - 2023*. Online. In: Český statistický úřad. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/dobrovolnictvi-v-cr-2023>. [cit. 2025-05-14].

PARLAMENTNÍ INSTITUT, 2022. *Daňová asignace jako nástroj na financování neziskového sektoru*. Online. In: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/ppi.sqw?d=1&t=27>. [cit. 2025-05-14].

ÚŘAD VLÁDY ČR, 2024. *Monitorovací zpráva o plnění Akčního plánu Strategie spolupráce veřejné správy s NNO na léta 2021 až 2030 za roky 2021-2023*. Online. In: Vláda České republiky. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/monitorovaci-zprava-o-plneni-akcniho-planu-strategie-spoluprace-verejne-spravy-s-nno-na-lea-2021-az-2030-za-roky-2021-2023-217747/>. [cit. 2025-05-14].

Weby a webové stránky

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD (ČSÚ). *Satelitního účet neziskových institucí*. Online. ©2025. Dostupné z: https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu_sat. [cit. 2025-05-14].

MONITOR - INFORMAČNÍ PORTÁL MINISTERSTVA FINANČÍ. Online. ©2025. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/>. [cit. 2025-05-14].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Vývoj počtu nadací a celkového počtu neziskových organizací v letech 2005-2022.....	15
Obrázek 2 Konečná fáze členění národního hospodářství podle Pestoffa	17
Obrázek 3 Vývoj počtu dobrovolníků v letech 2015-2022.....	18
Obrázek 4 Transfery poskytnuté ze státního rozpočtu.....	33
Obrázek 5 Transfery poskytnuté z rozpočtu ÚSC	34
Obrázek 6 Logo nadace.....	45
Obrázek 7 Vývoj výnosů v letech 2015-2023 (v tis. Kč).....	53
Obrázek 8 Vývoj nákladů v letech 2015-2023 (v tis. Kč)	56
Obrázek 9 Vývoj výsledku hospodaření v letech 2015-2023 (v tis. Kč)	59
Obrázek 10 Vývoj ukazatele běžné likvidity 2020-2023	63
Obrázek 11 Vývoj ukazatele pohotové likvidity 2020-2023	64
Obrázek 12 Vývoj ukazatele hotovostní likvidity 2020-2023	65
Obrázek 13 Vývoj výše darů a počtu dárců v letech 2015-2023	68
Obrázek 14 Struktura zdrojů financování - podíl dárců a příspěvků z rozpočtu ÚSC v letech 2015-2023 (v %)	71

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Hodnota aktiv v letech 2019-2023 (v tis. Kč).....	47
Tabulka 2 Horizontální analýza aktiv (v tis. Kč).....	48
Tabulka 3 Vertikální analýza aktiv (v %).....	49
Tabulka 4 Hodnota pasiv v letech 2019-2023 (v tis. Kč)	50
Tabulka 5 Horizontální analýza pasiv (v tis. Kč)	51
Tabulka 6 Vertikální analýza pasiv (v %)	52
Tabulka 7 Hodnota výnosů v letech 2019-2023 (v tis. Kč)	53
Tabulka 8 Horizontální analýza vybraných výnosů (v tis. Kč)	54
Tabulka 9 Vertikální analýza výnosů (v %)	55
Tabulka 10 Hodnota nákladů v letech 2019-2023 (v tis. Kč).....	56
Tabulka 11 Horizontální analýza vybraných nákladů (v tis. Kč)	57
Tabulka 12 Vertikální analýza nákladů (v %)	58
Tabulka 13 Zjednodušený výkaz cash flow 2016-2023 (v tis. Kč)	60
Tabulka 14 Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů (v %)	61
Tabulka 15 Běžná likvidita (III. stupeň).....	62
Tabulka 16 Pohotová likvidita (II. stupeň)	63
Tabulka 17 Hotovostní likvidita (I. stupeň).....	64
Tabulka 18 Přijaté příspěvky v letech 2015-2023 (v Kč).....	69
Tabulka 19 Horizontální analýza přijatých příspěvků v letech 2015-2023 (v Kč).....	70
Tabulka 20 Porovnání bilanční sumy a VH neziskových subjektů	72
Tabulka 21 Struktura příjmů organizací v %.....	73

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

ČSPM Česká společnost paliativní medicíny

ČSÚ Český statistický úřad

DPH Daň z přidané hodnoty

ERDF Evropský regionální rozvojový fond

ESF Evropský sociální fond

EU Evropská unie

IČ Identifikační číslo

NNO Nestátní nezisková organizace

NO Nezisková organizace

ÚSC Územně samosprávný celek

VH Výsledek hospodaření

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Rozvaha za rok 2022

Příloha P II: Výkaz zisku a ztráty za rok 2022

Příloha P III: Rozvaha za rok 2023

Příloha P IV: Výkaz zisku a ztráty za rok 2023

PŘÍLOHA P I: ROZVAHA ZA ROK 2022

ROZVAHA

k 3 1 . 1 2 . 2 0 2 2

v tisících Kč

IČ 0 4 1 3 5 2 1 1

otisk podacího razítka

ROZVAHA dle 504/2002 Sb. ve znění od roku 2016

Obchodní firma nebo název účetní jednotky

Nadace Most k domovu Zlín

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

Mariánské náměstí 48, Štípa

763 14, Zlín

Označ.	A K T I V A	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
A.	Dlouhodobý majetek celkem	A.I.+...+A.IV.	001	+214	+180
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	A.I.1+...+A.I.x	002		
A. I. 1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	účet 012	003		
	2. Software	účet 013	004		
	3. Ocenitelná práva	účet 014	005		
	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	účet 018	006		
	5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	účet 019	007		
	6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	účet 041	008		
	7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	účet 051	009		
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	A.II.1+...+A.II.x	010	+286	+286
A. II. 1.	Pozemky	účet 031	011		
	2. Umělecká díla, předměty a sbírky	účet 032	012		
	3. Stavby	účet 021	013	+286	+286
	4. Hmotné movité věci a jejich soubory	účet 022	014		
	5. Pěstительské celky trvalých porostů	účet 025	015		
	6. Dospělá zvířata a jejich skupiny	účet 026	016		
	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	účet 028	017		
	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	účet 029	018		
	9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	účet 042	019		
	10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	účet 052	020		
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	A.III.1+...+A.III.x	021		
A. III. 1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	účet 061	022		
	2. Podíly - podstatný vliv	účet 062	023		
	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	účet 063	024		
	4. Zápůjčky organizačním složkám	účet 066	025		
	5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky	účet 067	026		
	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	účet 069	027		
A. IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	A.IV.1+...+A.IV.x	028	-72	-106
A. IV. 1.	Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	účet 072	029		
	2. Oprávky k softwaru	účet 073	030		
	3. Oprávky k ocenitelným právům	účet 074	031		
	4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 078	032		
	5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 079	033		
	6. Oprávky ke stavbám	účet 081	034	-72	-106
	7. Oprávky k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	účet 082	035		
	8. Oprávky k pěstительským celkům trvalých porostů	účet 085	036		
	9. Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům	účet 086	037		
	10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	účet 088	038		
	11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	účet 089	039		
B.	Krátkodobý majetek celkem	B.I.+...+B.IV.	040	+255	+351
B. I.	Zásoby celkem	B.I.1+...+B.I.x	041		+56
B. I. 1.	Materiál na skladě	účet 112	042		+56
	2. Materiál na cestě	účet 119	043		

Označ.	AKTIVA	číslo řádku	Účetní období	
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni
3.	Nedokončená výroba	účet 121	044	
4.	Polotovary vlastní výroby	účet 122	045	
5.	Výrobky	účet 123	046	
6.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	účet 124	047	
7.	Zboží na skladě a v prodejnách	účet 132	048	
8.	Zboží na cestě	účet 139	049	
9.	Poskytnuté zálohy na zásoby	účet 314	050	
B. II.	Pohledávky celkem	B.II.1+...+B.II.x	051	+58
B. II. 1.	Odběratelé	účet 311	052	
2.	Směnky k inkasu	účet 312	053	
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	účet 313	054	
4.	Poskytnuté provozní zálohy	účet 314 - f. 51	055	+3
5.	Ostatní pohledávky	účet 315	056	
6.	Pohledávky za zaměstnanci	účet 335	057	
7.	Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	účet 336	058	
8.	Daň z příjmů	účet 341	059	
9.	Ostatní přímé daně	účet 342	060	
10.	Daň z přidané hodnoty	účet 343	061	
11.	Ostatní daně a poplatky	účet 345	062	
12.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	účet 346	063	
13.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků	účet 348	064	
14.	Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	účet 358	065	
15.	Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	účet 373	066	
16.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	účet 375	067	
17.	Jiné pohledávky	účet 378	068	+55
18.	Dohadné účty aktivní	účet 388	069	
19.	Opravná položka k pohledávkám	účet 391	070	
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	B.III.1+...+B.III.x	071	+255 +237
B. III. 1.	Peněžní prostředky v pokladně	účet 211	072	+47 +22
2.	Ceniny	účet 213	073	
3.	Peněžní prostředky na účtech	účet 221	074	+208 +215
4.	Majetkové cenné papíry k obchodování	účet 251	075	
5.	Dluhové cenné papíry k obchodování	účet 253	076	
6.	Ostatní cenné papíry	účet 256	077	
7.	Peníze na cestě	účet 261	078	
B. IV.	Jiná aktiva celkem	B.IV.1+...+B.IV.x	079	
B. IV. 1.	Náklady příštích období	účet 381	080	
		účet 385		
	AKTIVA CELKEM	A.+B.	082	+469 +531

Označ.	P A S I V A	číslo řádku	Účetní období	
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni
A.	Vlastní zdroje celkem	A.I.+...+A.II.	001	+426 +493
A. I.	Jmění celkem	A.I.1+...+A.I.x	002	+968 +1 091
A. I. 1.	Vlastní jmění	účet 901	003	+961 +927
2.	Fondy	účet 911	004	+7 +164
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	účet 921	005	
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	A.II.1+...+A.II.x	006	-542 -598
A. II. 1.	Účet výsledku hospodaření	účet +/-963	007	xxxxxxxxxxxx -56
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	účet +/-931	008	-66 xxxxxxxxxxxx
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	účet +/-932	009	-476 -542
B.	Cizí zdroje celkem	B.I.+...+B.IV.	010	+43 +38
B. I.	Rezervy celkem	B.I.1+...+B.I.x	011	
B. I. 1.	Rezervy	účet 941	012	
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	B.II.1+...+B.II.x	013	
B. II. 1.	Dlouhodobé úvěry	účet 951	014	
		účet 953		
3.	Závazky z pronájmu	účet 954	016	
4.	Přijaté dlouhodobé zálohy	účet 955	017	
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	účet 958	018	
6.	Dohadné účty pasivní	účet 389	019	
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	účet 959	020	
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	B.III.1+...+B.III.x	021	+41 +36
B. III. 1.	Dodavatelé	účet 321	022	+16 +25
2.	Směnky k úhradě	účet 322	023	
3.	Přijaté zálohy	účet 324	024	

Označ.	P A S I V A	číslo řádku	Účetní období	
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni
4.	Ostatní závazky účet 325	025		
5.	Zaměstnanci účet 331	026	+21	+9
6.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům účet 333	027		
7.	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění účet 336	028		
8.	Daň z příjmů účet 341	029		
9.	Ostatní přímé daně účet 342	030	+4	+2
10.	Daň z přidané hodnoty účet 343	031		
11.	Ostatní daně a poplatky účet 345	032		
12.	Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu účet 346	033		
13.	Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků účet 348	034		
14.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů účet 367	035		
15.	Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti účet 368	036		
16.	Závazky z pevných termínovaných operací a opcí účet 373	037		
17.	Jiné závazky účet 379	038		
18.	Krátkodobé úvěry účet 231	039		
19.	Eskontní úvěry účet 232	040		
20.	Vydané krátkodobé dluhopisy účet 241	041		
21.	Vlastní dluhopisy účet 255	042		
22.	Dohadné účty pasivní účet 389	043		
23.	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci účet 249	044		
			+2	+2
B. IV. 1.	Výdaje příštích období účet 383	046	+2	+2
2.	Výnosy příštích období účet 384	047		
	PASIVA CELKEM A.+B.	048	+469	+531

Okamžik sestaver 17.4.2023	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:
Právní forma nadace účetní jednotky:	MUDr. Hegmonová, Stuchlířková
Předmět činnosti nebo účel: Ambulantní nebo terénní sociální služby	

PŘÍLOHA P II: VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY ZA ROK 2022

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY										
otisk podacího razítka	k 3 1 . 1 2 . 2 0 2 2	VZZ dle 504/2002 Sb. ve znění od roku 2016 Obchodní firma nebo název účetní jednotky Nadace Most k domovu Zlín								
	Od: 1.1.2022 Do: 31.12.2022	Sídlo nebo bydliště účetní jednotky Mariánské náměstí 48, Štípa 763 14, Zlín								
	v tisících Kč									
	IČ <table border="1" style="display: inline-table; text-align: center; width: 150px;"> <tr> <td style="width: 20px;">0</td> <td style="width: 20px;">4</td> <td style="width: 20px;">1</td> <td style="width: 20px;">3</td> <td style="width: 20px;">5</td> <td style="width: 20px;">2</td> <td style="width: 20px;">1</td> <td style="width: 20px;">1</td> </tr> </table>	0	4	1	3	5	2	1	1	
0	4	1	3	5	2	1	1			

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
A.	Náklady	A.I.+...+A.VIII.	+375		+375
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	A.I.1+...+A.I.x	+165		+165
A. I. 1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	účty 501, 502, 503	+1		+1
	2. Prodané zboží	účet 504			
	3. Opravy a udržování	účet 511			
	4. Náklady na cestovné	účet 512	+2		+2
	5. Náklady na reprezentaci	účet 513			
	6. Ostatní služby	účet 518	+162		+162
A. II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	A.II.1+...+A.II.x			
A. II. 7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	účty 561, 562, 563, 564			
	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	účty 571, 572			
	9. Aktivace dlouhodobého majetku	účty 573, 574			
A. III.	Osobní náklady	A.III.1+...+A.III.x	+172		+172
A. III. 10.	Mzdové náklady	účet 521	+172		+172
	11. Zákonné sociální pojištění	účet 524			
	12. Ostatní sociální pojištění	účet 525			
	13. Zákonné sociální náklady	účet 527			
	14. Ostatní sociální náklady	účet 528			
A. IV.	Daně a poplatky	A.IV.1+...+A.IV.x			
A. IV. 15.	Daně a poplatky	účty 531, 532, 538			
A. V.	Ostatní náklady	A.V.1+...+A.V.x	+4		+4
A. V. 16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	účty 541, 542			
	17. Odpis nedobytné pohledávky	účet 543			
	18. Nákladové úroky	účet 544			
	19. Kursové ztráty	účet 545			
	20. Dary	účet 546			
	21. Manka a škody	účet 548			
	22. Jiné ostatní náklady	účet 549	+4		+4
A. VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	A.VI.1+...+A.VI.x	+34		+34
A. VI. 23.	Odpisy dlouhodobého majetku	účet 551	+34		+34
	24. Prodaný dlouhodobý majetek	účet 552			
	25. Prodané cenné papíry a podíly	účet 553			
	26. Prodaný materiál	účet 554			
	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	účty 556, 559			
A. VII.	Poskytnuté příspěvky	A.VII.1+...+A.VII.x			
A. VII. 28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účty 581, 582			
A. VIII.	Daň z příjmů	A.VIII.1+...+A.VIII.x			
A. VIII. 29.	Daň z příjmů	účet 591			
	Náklady celkem		+375		+375
B.	Výnosy		+319		+319
B. I.	Provozní dotace	B.I.1+...+B.I.x			
B. I. 1.	Provozní dotace	účet 691			
B. II.	Přijaté příspěvky	B.II.1+...+B.II.x			
B. II. 2.	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účet 681			
	3. Přijaté příspěvky (dary)	účet 682			
	4. Přijaté členské příspěvky	účet 684			
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	účty 601, 602, 603, 604	+15		+15

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
B. IV.	Ostatní výnosy B.IV.1+...+B.IV.x	048	+304		+304
B. IV. 5.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále účty 641, 642	049			
6.	Platby za odepsané pohledávky účet 643	050			
7.	Výnosové úroky účet 644	051			
8.	Kursově zisky účet 645	052			
9.	Zúčtování fondů účet 648	053	+262		+262
10.	Jiné ostatní výnosy účet 649	054	+42		+42
B. V.	Tržby z prodeje majetku B.V.1+...+B.V.x	055			
B. V. 11.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku účet 652	056			
12.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů účet 653	057			
13.	Tržby z prodeje materiálu účet 654	058			
14.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku účet 655	059			
15.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku účet 657	060			
	Výnosy celkem	061	+319		+319
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním B. - A.I.1+...-A.V.III.x + C. x	062	-56		-56
D.	Výsledek hospodaření po zdanění B. - A. + D. x	063	-56		-56

Okamžik sestaven: 17.4.2023	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:
Právní forma nadace účetní jednotky:	MUDr. Hegmonová, Stuchlíková
Předmět činnosti nebo účel: Ambulantní nebo terénní sociální služby	

PŘÍLOHA P III: ROZVAHA ZA ROK 2023

ROZVAHA

k. 3 1 . 1 2 . 2 0 2 3

v tisících Kč

IČ 0 4 1 3 5 2 1 1

otisk podacího razítka

ROZVAHA dle 504/2002 Sb. ve znění od roku 2016

Obchodní firma nebo název účetní jednotky

Nadace Most k domovu Zlín

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

Mariánské náměstí 48, Štípa

763 14, Zlín

Označ.	AKTIVA	číslo řádku	Účetní období	
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni
A.	Dlouhodobý majetek celkem	A.I.+...+A.IV.	+180	+146
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	A.I.1+...+A.I.x		
A. I. 1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	účet 012		
	2. Software	účet 013		
	3. Ocenitelná práva	účet 014		
	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	účet 018		
	5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	účet 019		
	6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	účet 041		
	7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	účet 051		
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	A.II.1+...+A.II.x	+286	+286
A. II. 1.	Pozemky	účet 031		
	2. Umělecká díla, předměty a sbírky	účet 032		
	3. Stavby	účet 021	+286	+286
	4. Hmotné movité věci a jejich soubory	účet 022		
	5. Pěstelské celky trvalých porostů	účet 025		
	6. Dospělá zvířata a jejich skupiny	účet 026		
	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	účet 028		
	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	účet 029		
	9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	účet 042		
	10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	účet 052		
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	A.III.1+...+A.III.x		
A. III. 1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	účet 061		
	2. Podíly - podstatný vliv	účet 062		
	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	účet 063		
	4. Zápůjčky organizačním složkám	účet 066		
	5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky	účet 067		
	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	účet 069		
A. IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	A.IV.1+...+A.IV.x	-106	-140
A. IV. 1.	Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	účet 072		
	2. Oprávky k softwaru	účet 073		
	3. Oprávky k ocenitelným právům	účet 074		
	4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 078		
	5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 079		
	6. Oprávky ke stavbám	účet 081	-106	-140
	7. Oprávky k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	účet 082		
	8. Oprávky k pěstelským celkům trvalých porostů	účet 085		
	9. Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům	účet 086		
	10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	účet 088		
	11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	účet 089		
B.	Krátkodobý majetek celkem	B.I.+...+B.IV.	+351	+94
B. I.	Zásoby celkem	B.I.1+...+B.I.x	+56	
B. I. 1.	Materiál na skladě	účet 112	+56	
	2. Materiál na cestě	účet 119		

Označ.	AKTIVA	číslo řádku	Účetní období	
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni
3.	Nedokončená výroba účet 121	044		
4.	Polotovary vlastní výroby účet 122	045		
5.	Výrobky účet 123	046		
6.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny účet 124	047		
7.	Zboží na skladě a v prodejnách účet 132	048		
8.	Zboží na cestě účet 139	049		
9.	Poskytnuté zálohy na zásoby účet 314	050		
B. II.	Pohledávky celkem B.II.1+...+B.II.x	051	+58	
B. II. 1.	Odběratelé účet 311	052		
2.	Směnky k inkasu účet 312	053		
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry účet 313	054		
4.	Poskytnuté provozní zálohy účet 314 - ř. 51	055	+3	
5.	Ostatní pohledávky účet 315	056		
6.	Pohledávky za zaměstnanci účet 335	057		
7.	Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění účet 336	058		
8.	Daň z příjmů účet 341	059		
9.	Ostatní přímé daně účet 342	060		
10.	Daň z přidané hodnoty účet 343	061		
11.	Ostatní daně a poplatky účet 345	062		
12.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem účet 346	063		
13.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků účet 348	064		
14.	Pohledávky za společníky sdruženími ve společnosti účet 358	065		
15.	Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí účet 373	066		
16.	Pohledávky z vydaných dluhopisů účet 375	067		
17.	Jiné pohledávky účet 378	068	+55	
18.	Dohadné účty aktivní účet 388	069		
19.	Opravná položka k pohledávkám účet 391	070		
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem B.III.1+...+B.III.x	071	+237	+94
B. III. 1.	Peněžní prostředky v pokladně účet 211	072	+22	+26
2.	Ceniny účet 213	073		
3.	Peněžní prostředky na účtech účet 221	074	+215	+68
4.	Majetkové cenné papíry k obchodování účet 251	075		
5.	Dluhové cenné papíry k obchodování účet 253	076		
6.	Ostatní cenné papíry účet 256	077		
7.	Peníze na cestě účet 261	078		
B. IV.	Jiná aktiva celkem B.IV.1+...+B.IV.x	079		
B. IV. 1.	Náklady příštích období účet 381	080		
2.	Příjmy příštích období účet 385	081		
	AKTIVA CELKEM A.+B.	082	+531	+240

Označ.	PASIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
A.	Vlastní zdroje celkem	A.I.+...+A.II.	001	+493	+208
A. I.	Jmění celkem	A.I.1+...+A.I.x	002	+1 091	+915
A. I. 1.	Vlastní jmění	účet 901	003	+927	+893
2.	Fondy	účet 911	004	+164	+22
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	účet 921	005		
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	A.II.1+...+A.II.x	006	-598	-707
A. II. 1.	Účet výsledku hospodaření	účet +/-963	007	xxxxxxxxxxxxx	-109
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	účet +/-931	008	-56	xxxxxxxxxxxxx
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	účet +/-932	009	-542	-598
B.	Cizí zdroje celkem	B.I.+...+B.IV.	010	+38	+32
B. I.	Rezervy celkem	B.I.1+...+B.I.x	011		
B. I. 1.	Rezervy	účet 941	012		
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	B.II.1+...+B.II.x	013		
B. II. 1.	Dlouhodobé úvěry	účet 951	014		
2.	Vydané dluhopisy	účet 953	015		
3.	Závazky z pronájmu	účet 954	016		
4.	Přijaté dlouhodobé zálohy	účet 955	017		
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	účet 958	018		
6.	Dohadné účty pasivní	účet 389	019		
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	účet 959	020		
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	B.III.1+...+B.III.x	021	+36	+32
B. III. 1.	Dodavatelé	účet 321	022	+25	+12
2.	Směnky k úhradě	účet 322	023		
3.	Přijaté zálohy	účet 324	024		

Označ.	P A S I V A	číslo řádku	Účetní období	
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni
4.	Ostatní závazky	účet 325	025	
5.	Zaměstnanci	účet 331	026	+9
6.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	účet 333	027	+17
7.	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	účet 336	028	
8.	Daň z příjmů	účet 341	029	
9.	Ostatní přímé daně	účet 342	030	+2
10.	Daň z přidané hodnoty	účet 343	031	+3
11.	Ostatní daně a poplatky	účet 345	032	
12.	Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	účet 346	033	
13.	Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	účet 348	034	
14.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	účet 367	035	
15.	Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	účet 368	036	
16.	Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	účet 373	037	
17.	Jiné závazky	účet 379	038	
18.	Krátkodobé úvěry	účet 231	039	
19.	Eskontní úvěry	účet 232	040	
20.	Vydané krátkodobé dluhopisy	účet 241	041	
21.	Vlastní dluhopisy	účet 255	042	
22.	Dohadné účty pasivní	účet 389	043	
23.	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	účet 249	044	
B. IV.	Jiná pasiva celkem	B.IV.1+...+B.IV.x	045	+2
B. IV. 1.	Výdaje příštích období	účet 383	046	+2
2.	Výnosy příštích období	účet 384	047	
	PASIVA CELKEM	A.+B.	048	+531
				+240

Okamžik sestaven 30.6.2024	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:
Právní forma nadace	MUDr. Hegmonová Eva Stuchlíková Monika
účetní jednotky:	
Předmět činnosti nebo účel: Ambulantní nebo terénní sociální služby	

PŘÍLOHA P IV: VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY ZA ROK 2023

otisk podacího razítka

K. 3 1 . 1 2 . 2 0 2 3

Od: 1.1.2023

Do: 31.12.2023

v tisících Kč

IČ

0

4

1

3

5

2

1

1

VZKAZ ZISKU A ZTRÁTY

VZZ dle 504/2002 Sb. ve znění od roku 2016

Obchodní firma nebo název účetní jednotky

Nadace Most k domovu Zlín

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

Mariánské náměstí 48, Štípa

763 14, Zlín

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
A.	Náklady	A.I.+...+A.VIII.	001	+514	+514
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	A.I.1+...+A.I.x	002	+305	+305
A. I. 1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	účty 501, 502, 503	003	+22	+22
2.	Prodané zboží	účet 504	004		
3.	Opravy a udržování	účet 511	005		
4.	Náklady na cestovné	účet 512	006		
5.	Náklady na reprezentaci	účet 513	007	+5	+5
6.	Ostatní služby	účet 518	008	+278	+278
A. II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	A.II.1+...+A.II.x	009		
A. II. 7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	účty 561, 562, 563, 564	010		
8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	účty 571, 572	011		
9.	Aktivace dlouhodobého majetku	účty 573, 574	012		
A. III.	Osobní náklady	A.III.1+...+A.III.x	013	+170	+170
A. III. 10.	Mzdové náklady	účet 521	014	+170	+170
11.	Zákonné sociální pojištění	účet 524	015		
12.	Ostatní sociální pojištění	účet 525	016		
13.	Zákonné sociální náklady	účet 527	017		
14.	Ostatní sociální náklady	účet 528	018		
A. IV.	Daně a poplatky	A.IV.1+...+A.IV.x	019		
A. IV. 15.	Daně a poplatky	účty 531, 532, 538	020		
A. V.	Ostatní náklady	A.V.1+...+A.V.x	021	+5	+5
A. V. 16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	účty 541, 542	022		
17.	Odpis nedobytých pohledávek	účet 543	023		
18.	Nákladové úroky	účet 544	024		
19.	Kursově ztráty	účet 545	025		
20.	Dary	účet 546	026		
21.	Manka a škody	účet 548	027		
22.	Jiné ostatní náklady	účet 549	028	+5	+5
A. VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	A.VI.1+...+A.VI.x	029	+34	+34
A. VI. 23.	Odpisy dlouhodobého majetku	účet 551	030	+34	+34
24.	Prodaný dlouhodobý majetek	účet 552	031		
25.	Prodané cenné papíry a podíly	účet 553	032		
26.	Prodaný materiál	účet 554	033		
27.	Tvorba a použití rezerv a opravných položek	účty 556, 559	034		
A. VII.	Poskytnuté příspěvky	A.VII.1+...+A.VII.x	035		
A. VII. 28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účty 581, 582	036		
A. VIII.	Daň z příjmů	A.VIII.1+...+A.VIII.x	037		
A. VIII. 29.	Daň z příjmů	účet 591	038		
	Náklady celkem		039	+514	+514
B.	Výnosy		040	+405	+405
B. I.	Provozní dotace	B.I.1+...+B.I.x	041		
B. I. 1.	Provozní dotace	účet 691	042		
B. II.	Přijaté příspěvky	B.II.1+...+B.II.x	043	+355	+355
B. II. 2.	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účet 681	044		
3.	Přijaté příspěvky (dary)	účet 682	045	+355	+355
4.	Přijaté členské příspěvky	účet 684	046		
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	účty 601, 602, 603, 604	047	+15	+15

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
B. IV.	Ostatní výnosy B.IV.1+...+B.IV.x	048	+35		+35
B. IV. 5.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále účty 641, 642	049			
6.	Platby za odepsané pohledávky účet 643	050			
7.	Výnosové úroky účet 644	051			
8.	Kursově zisky účet 645	052			
9.	Zúčtování fondů účet 648	053			
10.	Jiné ostatní výnosy účet 649	054	+35		+35
B. V.	Tržby z prodeje majetku B.V.1+...+B.V.x	055			
B. V. 11.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku účet 652	056			
12.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů účet 653	057			
13.	Tržby z prodeje materiálu účet 654	058			
14.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku účet 655	059			
15.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku účet 657	060			
	Výnosy celkem	061	+405		+405
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním B. - A.11+...+A.VII.x + C. x	062	-109		-109
D.	Výsledek hospodaření po zdanění B. - A. + D. x	063	-109		-109

Okamžik sestavy: 30.6.2024	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:
Právní forma: nadace	MUDr. Hegmonová Eva Stuchlířková Monika
účetní jednotky:	
Předmět činnosti nebo účel: Ambulantní nebo terénní sociální služby	